

Länsstyrelsen
Värmland

Var finns pengarna?

Sammanställning av stöd och bidrag till
åtgärder och insatser för att nå miljömålen

Publ nr 2016:21
ISSN 0284-6845

Foton: Mostphotos, Sven-Åke Berglind
Broschyren är sammanställd av Linda Nilsson
Omarbetad av Jonas Andersson

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad
10-224 70 00, www.lansstyrelsen.se/varmland

Tillsammans för miljön i Värmland

Målet med denna sammanställning av stöd och bidrag är att underlätta för alla på kommuner, föreningar, vattenråd, företag, markägare och flertalet andra aktörer som vill arbeta med miljöförbättrande åtgärder. Sammanställningen ska ge en övergripande introduktion kring de stöd och bidrag som finns att söka och var man hittar mer detaljerad information.

Stöden är uppdelade efter fem olika fokusområden;

- *Klimat, luft och energi*
- *Vatten och fiske*
- *Biologisk mångfald och landsbygdsutveckling*
- *Bebyggd miljö*
- *Konsumtion och produktion*

Sammanställningen innehåller även information om EU-fonder och program samt ett avsnitt om miljöpriser.

För att få den senaste informationen är det viktigt att alltid går vidare till de länkar vi hänvisar till då vi inte har möjlighet att uppdatera denna sammanställning mer än en gång per år.

Länsstyrelsen och Region Värmland hjälper gärna till med diskussioner kring vilka bidrag som kan vara lämpliga att söka för just de åtgärder du planerar. Generellt gäller att EU-medel kan kombineras med andra medel såsom statliga eller kommunala medel. Men vanligtvis kan inte olika statliga medel kombineras med varandra. Kontakta ansvarig myndighet för besked om vad som gäller för just det bidrag du är intresserad av.

I denna sammanställning lyfts endast de stöd som har en tydlig koppling till miljöåtgärder. Men glöm inte bort att många andra stöd har positiva miljöeffekter såsom bredbandsutbyggnad som minskar behovet av resande, och nybyggnation som redan från början investerar i bra energi -och värmehantering. Låt miljöhänsyn bli ett självklart arbetssätt i alla former av investeringar och projekt.

Sammanställd av: Linda Nilsson
Omarbetat av Jonas Andersson

Ansvarig för samordning av sammanställningen:
Margareta Wallsten margareta.wallsten@lansstyrelsen.se

Innehåll

1	Stöd för klimat, luft och energi.....	6
1.1	Klimatklivet	6
1.2	Elcertifikat	7
1.3	Regionalt investeringsstöd för klimat och miljö	7
1.4	Stöd till studier inför energieffektiva investeringar	8
1.5	Särskilt investeringsstöd för klimat och miljö.....	8
1.6	Stöd till solceller.....	9
1.7	Naturskyddsföreningens investeringsfond	9
1.8	Affärsutvecklingscheck för internationalisering	10
1.9	Stöd för energikartläggning i små och medelstora företag	10
1.10	EEE-F: European Energy Efficiency Found	10
1.11	Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning	11
1.12	Planeringsbidrag	11
1.13	Naturskyddsföreningens energieffektiviseringsfond.....	11
1.14	Regionalt företagsnätverk för energieffektivisering (EEnet).....	12
1.15	Projektmedel för ideella miljöorganisationer.....	12
1.16	Världsnaturfondens innovativa naturvård	13
1.17	Innovations- och forskningsstöd hos Vinnova.....	13
1.18	Medfinansiering till miljöprojekt	14
1.19	Stöd för kompetensutveckling	14
1.20	Gröna checkar för små och medelstora företag	15
1.21	Landsbygdsprogrammet.....	15
1.22	Stöd till samarbete	16
1.23	Stöd till kulturlokaler	16
1.24	Stadsmiljöavtal	17
1.25	Investeringsbidrag till allmänna samlingslokaler	17
1.26	Kommande stöd under 2016	17
2	Stöd för vatten och fiske.....	18
2.1	Bidrag till kalkning av försurade vatten.....	18
2.2	Havs- och fiskeriprogrammet	18
2.3	Fiskevårdsmedel	20
2.4	Lokala vattenvårdsprojekt	20
2.5	Utlysning av medel för ekosystembaserad förvaltning av hav och vatten	20
2.6	Projektmedel för ideella miljöorganisationer	21
2.7	Naturskyddsföreningens miljöfond	22
2.8	Bidrag till biologisk återställning	22
2.9	Svensk våtmarksfond	22

2.10	Fiskeavgiftsmedel.....	23
2.11	Särskilda projektmedel ur havs- och vattenmiljöanslaget	23
2.12	Utllysning av medel till insatser inom fiskevården.....	23
2.13	Landsbygdsprogrammet.....	24
2.14	Världsnaturfondens innovativa naturvård.....	25
2.15	Bygdemedel i reglerade vattendrag	25
2.16	Stöd för samarbete inom vattenförvaltning	26
2.17	Stöd för kompetensutveckling	26
2.18	Sportfiskarna fiskevårdsfond m.fl	26

3 Stöd för biologisk mångfald och landsbygdsutveckling... 28

3.1	Stöd för skogens miljövärden	28
3.2	Natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen (SKOGÅS)	29
3.3	Lokala naturvårdsprojekt (LONA).....	29
3.4	Stöd för kompetensutveckling	30
3.5	Stöd för samarbete inom miljö.....	30
3.6	Innovationer i jordbruk och trädgård - EIP	31
3.7	Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden.....	31
3.8	Stiftelsen Florafonden.....	31
3.9	Stiftelsen Väktarfonden och Nils Dahlbecks minne.....	32
3.10	Stiftelsen Skogsfonden Stora WWF	32
3.11	Stöd till samarbete.....	32
3.12	Projektmedel för ideella miljöorganisationer.....	33
3.13	Världsnaturfondens innovativa naturvård.....	34
3.14	Kompetensutveckling och rådgivning.....	34
3.15	Landsbygdsprogrammet.....	34
3.16	Stiftelsen Alvins fond för fågelskydd.....	36
3.17	Bidrag till skyddsväst för jakthund	37

4 Stöd för bebyggd miljö..... 38

4.1	Vård och förvaltning av värdefulla kulturmiljöer.....	38
4.2	Bidrag för att rusta upp skollokaler och utemiljöer	39
4.3	Stadsmiljöavtal	39
4.4	Innovations- och forskningsstöd hos Vinnova.....	39
4.5	Bidrag till sanering inför bostadsbebyggelse	40
4.6	Efterbehandling av förorenade områden.....	40
4.7	Stöd till utemiljöer i socioekonomiskt utsatta områden	41
4.8	Stöd till samarbete.....	41
4.9	Stöd till kulturlokaler	42
4.10	Investeringsbidrag till allmänna samlingslokaler	42

4.11	Världsnaturfondens innovativa naturvård	42
4.12	Landsbygdsprogrammet.....	43
4.13	Kommande stöd under 2016	43
5	Stöd för konsumtion och produktion	44
5.1	Avfall Sverige.....	44
5.2	Världsnaturfondens innovativa naturvård	44
5.3	Batterifondsprogrammet.....	45
5.4	Stöd till samarbete.....	45
6	EU-fonder och -program	46
6.1	Interreg-program.....	46
6.2	Transnationella program.....	47
6.3	Nationella regionalfondsprogrammet	48
6.4	EU:s miljöprogram LIFE+	49
7	Miljöpriser.....	51
7.1	Kommunala miljöpris	51
7.2	Övergripande miljöpris.....	51

1 Stöd för klimat, luft och energi

1.1 Klimatklivet

Syftet är att minska utsläppen av växthusgaser. Stödet ska gå till klimatinvesteringar på lokal nivå. Länsstyrelsen Värmland har fått i uppdrag att samverka med Naturvårdsverket och andra centrala myndigheter för att hantera stödet. Det nya stödet är en del av regeringens klimatsatsning. Stödet beslutades av riksdagen i samband med vårbudgeten i juni 2015.

Sökande: Alla förutom privatpersoner kan söka medel, till exempel kommuner, företag, landsting, organisationer och stiftelser.

Exempel på åtgärder: Åtgärder som kan få stöd är konkreta klimatåtgärder som ger en stor klimatnytta per investerad krona. Stöd inom dessa områden kan till exempel vara:

- Transporter – insatser för att byta trafikslag och utbyggnad av laddinfrastruktur.
- Energi – byte från fossila till förnybara bränslen, värmeåtervinning och utbyggnad av fjärrvärme.
- Jordbruk – metangasåterförening från gödselbrunnar
- Industri – konvertering från fossila bränslen och värmeåtervinning.

Stöd: Under 2016-2018 är 600 miljoner kronor aviserade årligen. Grundregeln är att stöd endast ges i den omfattning som krävs för att en åtgärd ska kunna genomföras. För företag begränsar EU:s satsstödsregler stödandelen. Medfinansiering krävs inte för stöd som utbetalas enligt [de minimis-förordningen](#) (högst 200 000 euro).

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Naturvårdsverket](#)

1.2 Elcertifikat

Elcertifikat är ett frivilligt stödsystem till all förnybar elproduktion. Energikällor som får tilldelas elcertifikat:

- Vindkraft
- Vattenkraft
- Biobränsle
- Solenergi
- Geotermisk energi
- Vågenergi
- Torv i kraftvärmeverk

Sökande: Alla som är producenter av förnybar el. För att tilldelas elcertifikat måste du skicka en komplett ansökan till Energimyndigheten samt ha timvis mätning på din anläggning.

Stöd: Elcertifikaten får du av staten, själva intäkten får du när du säljer dina elcertifikat. Elcertifikatsystemet är marknadsbaserat, vilket innebär att tillgången och efterfrågan sätter priset på elcertifikaten som därmed varierar över tid.

[Information hos Energimyndigheten](#)

1.3 Regionalt investeringsstöd för klimat och miljö

Stödformen riktar sig till små och medelstora företag i stödområdet som vill göra någon slags investering för att förbättra miljön och/eller klimatet. Det är kopplat till Länsstyrelsens regionala investeringsstöd, och företaget ska därför visa att investeringen ger en omsättnings- och sysselsättningsökning på längre sikt. Stödet är medfinansierat från EU för insatser för att förbättra miljö eller klimatet.

Stödområdet är det nationella området A och B. I Värmlands län ingår Torsby kommun i stödområde A. I stödområde B ingår Arvika, Eda, Filipstad, Hagfors, Munkfors, Sunne, Storfors, Säffle och Årjängs kommun.

Sökande: Små och medelstora företag (högst 250 anställda) som bedriver en verksamhet på marknadsmässiga villkor. Jordbruks-, skogs- eller trädgårdsföretag eller förädling av livsmedel hänvisas till [Landsbygdsprogrammet](#). Företag inom fiske- och vattenbruksverksamhet hänvisas till [Havs- och fiskeriprogrammet](#).

Exempel på åtgärder: Stöd lämnas för nyinvesteringar i byggnader, anläggningar, maskiner, inventarier samt immateriella investeringar.

Stöd: Stöd utgår som andel av godkända investeringskostnader. Stödet kan högst uppgå till mellan 10 % och 35 % beroende på företagets storlek och i vilket stödområde det ligger. Stödet får inte kombineras med andra stöd med samma ändamål.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

1.4 Stöd till studier inför energieffektiva investeringar

Nu kan små och medelstora företag söka ett bidrag för att göra olika typer av studier inför en energieffektivisering. Stödet ska möjliggöra för företag att kunna arbeta mer fokuserat på energifrågorna, och att kunna få någon form av start för att planera upplägg, ansvarsfrågor och rapporteringssystem.

Sökande: Små och medelstora företag som har genomfört en energikartläggning som motsvarar kraven i Energimyndighetens energikartläggningsstöd.

Exempel på åtgärder: Bidraget får användas till att göra en djupare analys eller studie och därigenom förbereda en investering, antingen genom att finansiera internt arbete eller att köpa in till exempel extern konsult eller utrustning. Energimyndigheten har identifierat följande områden som man kan söka stöd inom:

- Studier inom systematiskt och strukturerat energiarbete
- Studier inom mätning och synliggörande av energianvändningen
- Studier inom teknikutveckling och optimering av energianvändningen.

Stöd: Små företag med färre än 50 anställda kan få stöd med högst 70 % av den totala projektkostnaden. Medelstora företag med 50-250 anställda kan få stöd med högst 60 % av den totala projektkostnaden.

[Information hos Energimyndigheten](#)

[Information hos Energikontoret Region Värmland](#)

1.5 Särskilt investeringsstöd för klimat och miljö

Stödformen riktar sig till små och medelstora företag som vill utveckla sin verksamhet för att förbättra miljön och/eller klimatet. Stöd lämnas i glesbygdsområden enligt [stödkartan](#). Stödet är medfinansierat från EU för insatser för att förbättra miljö eller klimatet.

Sökande: Små och medelstora företag med högst 249 anställda och en årlig omsättning på högst 50 miljoner euro eller en balansomslutning på högst 43 miljoner euro per år. Företaget ska bedriva en verksamhet på marknadsmässiga villkor, oavsett juridisk person.

Jordbruks-, skogs- eller trädgårdsföretag eller förädling av livsmedel hänvisas till [Landsbygdsprogrammet](#). Företag inom fiske- och vattenbruksverksamhet hänvisas till [Havs- och fiskeriprogrammet](#).

Exempel på åtgärder: Stöd lämnas för nyinvesteringar i byggnader, anläggningar, maskiner och inventarier, dock ej fordon, båtar och andra mobila enheter.

Stöd: Stöd utgår som bidrag och utgör en andel av godkända investeringskostnader som maximalt kan uppgå till mellan 25 % och 50 %, bland annat beroende på var i länet som verksamheten bedrivs. Stödet får inte kombineras med andra statliga stöd för samma ändamål, men kan kombineras med konsultcheck för investering i immateriella ändamål.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

1.6 Stöd till solceller

Regeringen avsätter en summa pengar för investeringsstöd till solceller. Energimyndigheten fördelar sedan dessa till länsstyrelserna i landet. Sökanden lämnar in ansökningar till Länsstyrelsen via Boverkets portal, men det går även per post. Stödet omfattar installation av alla typer av nätanslutna solcellssystem och solel/solvärmehybridsystem.

Sökande: Stödet ges till alla typer av aktörer, både företag och offentliga organisationer samt privatpersoner.

Exempel på åtgärder: Stödet gäller alla typer av elnätsanslutna solcellssystem.

Stöd: Stödnivån från och med den 1 januari 2015 är maximalt 30 % till företag och högst 20 % till övriga. Stödnivån beräknas utifrån de stödberättigade installationskostnaderna. Stödet kan inte kombineras med ROT-avdraget.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Energimyndigheten](#)

1.7 Naturskyddsföreningens investeringsfond

Från investeringsfonden kan pengar sökas för projekt som involverar teknik som ännu inte är kommersiellt etablerad men som är lovande för utvecklingen av en hållbar energiproduktion. Exempel på sådana projekt kan vara sol- eller vindkraft av spetskaraktär, eller mer oetablerade tekniker som vågkraft.

[Information hos Naturskyddsföreningen](#)

1.8 Affärsutvecklingscheck för internationalisering

Affärsutvecklingscheckar är en möjlighet för små och medelstora miljöteknikföretag samt små och medelstora företag som har miljöanpassade tjänster att söka stöd för förberedelse för internationalisering. Syftet med affärsutvecklingscheckar är att bidra till en hållbar tillväxt genom att ge stöd för köp av tjänst för att snabbare göra insatser för att nå nya marknader.

Sökande: Små och medelstora företag inom miljöteknik eller med miljöanpassade tjänster. Företaget ska ha 2-49 anställda, en omsättning på minst 3 miljoner kronor och en ekonomi i ordning.

Exempel på åtgärder: Köp av tjänst, resekostnader (max 20 % av totala kostnader), projektanställning.

Stöd: Du kan söka för 50 000- 250 000 kr. Du kan få en check för upp till halva kostnaden, och resten betalar ditt företag. Ansökan görs hos Almi, men Länsstyrelsen beslutar om stödet.

[Information hos Almi](#)

[Information hos Länsstyrelsen](#)

1.9 Stöd för energikartläggning i små och medelstora företag

Energimyndigheten erbjuder ett ekonomiskt stöd till små och medelstora företag för att genomföra en energikartläggning. En energikartläggning innehåller förslag på hur företaget kan energieffektivisera processer och hjälputrustning för en lägre energianvändning. Energikontoret Region Värmland stöttar och vägleder företag i arbetet med att minska energianvändningen.

Sökande: Små och medelstora företag med en energiförbrukning på över 300 MWh per år eller med minst 100 djurenheter.

Stöd: Stödet täcker 50 % av kostnaden för en energikartläggning med åtgärdsförslag och tillhörande energiplan. Du kan maximalt få 50 000 kronor i stöd. Stödet ska sökas innan energikartläggningen påbörjas. Man kan inte söka stödet om företaget har fått energikartläggningsstöd under föregående stödperiod 2010-2014.

[Information hos Energimyndigheten](#)

[Information hos Energikontoret Region Värmland](#)

1.10 EEE-F: European Energy Efficiency Found

Projekt för energibesparing, energieffektivisering och förnybar energi, särskilt i urbana miljöer, finansieras av denna EU-fond. Tre kategorier av projekt finansieras: energibesparing och energieffektivisering, förnyelsebar energi samt urbana transporter.

Sökande: Offentliga myndigheter, företrädesvis på lokal och regional nivå, eller offentliga eller privata bolag som verkar på uppdrag av dessa.

[Information hos EEE-F](#)

[Information hos kommissionen om energistöd och -projekt](#)

1.11 Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning

Regeringen har gett Energimyndigheten i uppdrag att under perioden 2016-2019 fördela 25 miljoner kronor årligen till lokala och regionala aktörer för att bidra till energi- och klimatomställning. Hälften av medlen är öronmärkta för Länsstyrelsernas arbete och hälften kan sökas av lokala och regionala offentliga aktörer genom utlysningar. Pengarna ska användas för att främja att offentliga aktörer samverkar, utvecklar metoder och sprider erfarenheter kring lokal och regional energi- och klimatomställning. Utlysningarna med olika tematiska inriktningar kommer att göra det möjligt för lokala och regionala offentliga aktörer att få finansiering till projekt och finansiering av nätverk inom energi och klimat.

Sökande: Regionalt utvecklingsansvariga, länsstyrelser, kommuner och landsting.

Exempel på åtgärder: Stödet söks via utlysningar. En utlysning innebär att man talar om inom vilket ämnesområde och när stödet kan sökas. Planerade utlysningar för perioden 2016-2018 är bl.a. *Nätverk inom energi- och klimatområdet*, *Energieffektivisering i byggnader*, *Medfinansiering av EU-projekt*, samt *Värderingar av ekosystemtjänster och mervärden inom energiområdet*. Håll dig uppdaterad på Energimyndighetens webbplats om aktuella utlysningar.

[Information hos Energimyndigheten](#)

1.12 Planeringsbidrag

Energimyndigheten kan ge stöd till själva arbetet med projektansökan till ett EU-program med energirelevans, i form av ett planeringsbidrag. Det kan gälla exempelvis Horisont 2020, LIFE samt fonder som EU:s kol- och stålforskningsfond, RFCS. Beslutet gäller ansökningar till 2018-2019 års utlysningar.

Sökande: Ansökan kan göras av alla aktörer inom energiområdet som är behöriga att ansöka om projekt inom EU:s program med energirelevans. Det kan exempelvis vara universitet, högskola, institut, små och medelstora företag, kommuner och icke vinstdrivande organisationer.

Stöd: Bidraget kan utgöra högst 50 % av den totala projektkostnaden, så kallade stödberättigade kostnader. Det är alltså kostnader för att planera, skriva och lämna in ansökan till EU-program med energirelevans. Om den sökande är partner i ett projekt kan bidraget uppgå till högst 75 000 kronor. Om den sökande är koordinator i ett projekt kan bidraget uppgå till högst 150 000 kronor. I de fall då projektet endast består av en part kan bidraget uppgå till högst 50 000 kronor.

[Information hos Energimyndigheten](#)

1.13 Naturskyddsföreningens energieffektiviseringsfond

Alla företag som säljer el märkt Bra Miljöval betalar in pengar till denna fond, som finansierar projekt som minskar elanvändningen i bostäder, industrier eller andra lokaler. Sådana projekt kan antingen utföras av elbolagen själva eller av någon annan som söker pengar ur fonden.

[Information hos Naturskyddsföreningen](#)

1.14 Regionalt företagsnätverk för energieffektivisering (EEnet)

Öka ditt företags energikompetens, få expertrådgivning och utbyt erfarenhet med andra företag. Ta nästa steg i energiarbetet och lär tillsammans med andra företag. Nu erbjuds företag med större årlig energianvändning än 1 GWh att ingå i företagsnätverk för att sänka energianvändningen ytterligare. Det blir enklare att genomföra åtgärder eftersom arbetet sker strukturerat och med stöd från nätverks-koordinator och energiexpert.

Sökande: Små och medelstora företag (högst 249 anställda) med en energianvändning större än 1 GWh/år. Företaget ska ha en årlig omsättning på högst 50 miljoner euro eller en balansomslutning på högst 43 miljoner euro per år.

Stöd: Medlemmar i nätverket får cirka 150 timmars expertrådgivning samt 3-4 företagsträffar per år för erfarenhetsutbyten och kompetensutveckling. För företagaren handlar det om en insats i tid och en medlemsavgift på 10 000 kronor/år. Nyttan med att delta är större än insatsen! Rekrytering av företag till nätverket pågår fram till november 2016. Hör av er till Karolina Hasselroth på Länsstyrelsen, tel. 010-224 74 39 för att gå med i nätverket!

I Värmland administreras nätverken av [Länsstyrelsen Värmland](#) samt av [Energikontoret vid Region Värmland](#). Stödet delfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden genom Nationella regionalfondsprogrammet där Tillväxtverket är förvaltande myndighet.

[Information hos Energimyndigheten](#)

1.15 Projektmedel för ideella miljöorganisationer

Naturvårdsverket ansvarar för ett bidrag för att stödja ideella miljöorganisationer. Bidraget går till projekt som kan vara för nationellt eller internationellt arbete och bidrar till att uppfylla nationella miljökvalitetsmål eller något av de prioriterade områdena i EU:s sjunde miljöhandlingsprogram.

- Begränsad klimatpåverkan
- Myllrande våtmarker
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt odlingslandskap
- Storslagen fjällmiljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Sökande: Svenska ideella miljöorganisationer kan söka bidrag om de enligt sina stadgar har till ändamål att tillvarata miljöskydds- och naturvårdsintressen. Organisationen ska ha bedrivit verksamhet under minst 2 år och ha lägst 100 medlemmar.

Stöd: se aktuella stöd och [Information hos Naturvårdsverket](#)

[Information hos Naturvårdsverket](#)

1.16 Världsnaturfondens innovativa naturvård

Världsnaturfonden WWF inrättade under det internationella biologiska mångfaldsåret 2010 en satsning på innovativ naturvård för att främja såväl bevarande av biologisk mångfald som minskade ekologiska fotavtryck. Syftet är att stödja innovativa projekt och idéer som ligger i framkanten och bidrar till värdefullt nytänkande inom naturvården. En vidareutveckling av projekten kan därifrån få stor betydelse för att främja biologisk mångfald och/eller minska ekologiska fotavtryck i Sverige. Det kan gälla exempelvis utveckling av tekniska lösningar, förvaltningsformer, forskning och kunskapsuppbyggnad och fältprojekt.

Sökande: Privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

Exempel på åtgärder: Projekten kan höra hemma inom vitt skilda områden såsom naturvård, utbildning, stadsutveckling, förvaltning, konsumtion, energi osv.

Stöd: Maxbelopp per projekt är ca 250 000 kr.

[Information hos Världsnaturfonden](#)

1.17 Innovations- och forskningsstöd hos Vinnova

Vinnova är Sveriges innovationsmyndighet. Deras uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och att finansiera behovsmotiverad forskning. Vinnova är en bra ingång för innovations- och forskningsstöd. I länken nedan kan du se vilka stöd som är aktuella just nu.

[Information hos Vinnova](#)

1.18 Medfinansiering till miljöprojekt

Har du en idé för ett miljöprojekt? Då kan du söka medfinansiering hos Region Värmland. För att projektet ska få stöd är det viktigt att projektet har ett regionalt mervärde. Exempel på regionalt mervärde är att projektet berör en eller flera kommuner eller att projektet på något sätt bidrar till Värmlands utveckling. Det är också viktigt att projektet är förankrat hos medverkande kommuner inför att projektansökan lämnas in.

Region Värmland ser helst att projektet arbetar med minst ett eller flera av de horisontella målen: *jämställdhet*, *mångfald* eller *miljö*. Projekt som söker över 300 000 kronor skall arbeta aktivt med minst ett av de horisontella målen.

Sökande: Kommuner, kommunförbund, regionförbund, landsting, statliga myndigheter, branschinstitut, intresseorganisationer, ekonomiska och ideella föreningar, stiftelser, universitet/högskolor och forskningsinstitut. Bidrag lämnas normalt inte till enskilda personer eller företag.

Exempel på åtgärder: Tidigare har projekt med miljöprofil beviljats inom bland annat klimatsmarta innovationer, minskade koldioxidutsläpp inom kommunikationer, hållbara transporter, samt stöd för det regionala näringslivets övergång till en koldioxidsnål ekonomi.

Stöd: Bidrag lämnas i regel med högst 50 % av utgifterna för projektet. Projektmedel beviljas för max 3 år om inte annat sägs i beslutet. För projekt som spänner över mer än 3 år krävs oftast ett nytt beslut.

[Information hos Region Värmland](#)

1.19 Stöd för kompetensutveckling

Stödet är en del av Landsbygdsprogrammet 2014-2020 och öppnades för ansökningar i januari 2016. Det stödjer insatser inom kunskapsöverföring och information som bidrar till ett hållbart skogsbruk. Prioriterade ämnesområden:

- Förebygga effekter av klimatpåverkan
- Skogens påverkan på vatten
- Motverka markskador inom skogsbruk
- Skogsskötsel med hänsyn till miljö- och sociala värden samt kulturmiljön
- Minskad förurning
- Viltstam i balans
- Ökad biologisk mångfald i skogen

Sökande: Företag eller organisationer som anordnar kompetensutveckling. Det är inte längre möjligt för enskilda personer att söka bidrag för att gå en kurs.

Exempel på åtgärder: Stöd för kompetensutveckling söks via utlysningar. Under sommaren 2016 fanns inga utlysningar ute. Nästa utlysning kommer att handla om "En viltstam i balans". Håll dig uppdaterad på Skogsstyrelsens webbplats för datum och innehåll.

Stöd: Totalt 75 miljoner kronor finns att söka 2016-2020.

[Information hos Skogsstyrelsen](#)

1.20 Gröna checkar för små och medelstora företag

De gröna checkarna är ett helt nytt sökbart stöd hos Länsstyrelsen Värmland. Syftet med stödet är att miljöteknikföretag och företag som har miljöanpassade tjänster ska kunna stärka sitt företag regionalt genom innovativa lösningar.

Sökande: Små och medelstora företag inom miljöteknik eller med miljöanpassade tjänster. Företaget ska ha 2-49 anställda, en omsättning på minst 3 miljoner kronor och en ekonomi i ordning.

Exempel på åtgärder: Affärsutvecklingsinsatser för att stärka företaget på hemmaplan såsom säljstöd, säljstrategier, framtagande av affärsplan etc.

Stöd: Du kan söka för 50 000- 250 000 kr.

Information om stödet finns ej på webben ännu.

Kontaktperson: Åsa Strålman, Länsstyrelsen Värmland, Regional utveckling, tel. 010-224 73 37.

1.21 Landsbygdsprogrammet

EU har en gemensam jordbruks-, landsbygds- och fiskepolitik för åren 2014-2020. Jordbruksverket ansvarar för det svenska Landsbygdsprogrammet. Landsbygdsprogrammet finansieras gemensamt av Sverige och EU och hanterar drygt 32 miljarder kronor under kommande period. Genom stöd och bidrag ska programmet skapa förutsättningar för en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Jordbruksverket fördelar medel till länsstyrelserna som i sin tur hanterar ansökningar och fördelar bidrag utifrån respektive läns regionala handlingsplan. Länsstyrelsens uppgift är att se till att landsbygdsprogrammets verktygslåda gör så stor nytta som möjligt i vårt län. Samtliga stöd söks via jordbruksverket, men handläggs av länsstyrelsen.

Landsbygdsprogrammet är mycket omfattande, och här lyfts endast de delar som har en tydlig koppling till klimat, luft och energi.

Sökande: Till största del landsbygdsföretagare som till exempel jordbruks-, trädgårds- och landsbygdsföretag.

Åtgärder för klimat, luft och energi i landsbygdsprogrammet 2014-2020:

[Företagsstöd - Investeringsstöd till förnybar energi](#): Du som har företag inom jordbruk-, trädgård- eller rennäring kan få stöd för att producera förnybar energi, både till jordbruksverksamhet och försäljning. Om du har företag som inte är verksamt inom jordbruk-, trädgård- eller rennäring kan du också få stöd. Ditt företag ska omsätta högst 10 miljoner euro och ha mindre än 50 anställda.

[Företagsstöd – Investering i gödselbaserad biogas](#): Du kan få stöd om du vill bygga en anläggning för produktion och användning av biogas eller bygga en anläggning för rötresthantering.

[Företagsstöd – Investeringsstöd till jordbruks- och trädgårdsföretag](#):

1) Investeringar för att öka konkurrenskraften inom jordbruk, trädgård och rennäring, t.ex. anläggning av djurstängsel, dräneringsanläggning, utrustning för bioodling och specialutrustning för precisionsgödning.

2) Investeringar för energieffektivisering och för energigrödor, t.ex. investering i ventilation och belysning samt plantering av fleråriga energigrödor.

3) Investeringar för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak, t.ex. rötresthantering och teknik för spridning och nedmyllning av stallgödsel.

[Företagsstöd – Stöd till kompetensutveckling](#): Företag, organisationer och föreningar som vill anordna kompetensutveckling i olika former kan söka stöd vid så kallade utlysningar. Syftet med kompetensutveckling och rådgivning är att öka kompetensen hos verksamma på landsbygden och på det sättet bidra till att nå målen med landsbygdsprogrammet.

För att hålla dig uppdaterad om vad som gäller är det viktigt att söka information löpande på Jordbruksverkets och Länsstyrelsens webbsidor:

[Information hos Länsstyrelsen](#)
[Information hos Jordbruksverket](#)

1.22 Stöd till samarbete

Syftet med åtgärden är att stödja samarbeten inom områden där den gemensamma nyttan av ett samarbete är stor för samhället men där incitamentet för en enskild aktör är för litet för att kunna finansiera ett utvecklingsarbete.

Det finns flera myndigheter som handlägger stöd inom samarbeten. Det är Länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen samt Tillväxtverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

Sökande: Organisationer, företag och föreningar.

Stöd: Stöd till samarbete söks genom utlysningar. En av de senaste utlysningarna från Jordbruksverket med sista ansökningsdag den 1 september 2016 rörde sig inom huvudtemat *Miljö, energieffektivisering och klimat* där 10 miljoner kronor utlystes till samlarbetsprojekt.

Exempel på åtgärder: Åtgärderna rör sig inom området för de aktuella utlysningarna. Håll dig uppdaterad på Jordbruksverkets webbplats för [aktuella utlysningar](#).

[Information hos Jordbruksverket](#)

1.23 Stöd till kulturlokaler

Kulturlokaler kan få stöd till nybyggnad och ombyggnad samt till standardhöjande reparationer, tillgänglighetsskapande åtgärder och energiåtgärder.

Sökande: Bidraget ges till kulturlokaler som ägs och drivs av någon annan än staten. Exempelvis muséer, teater- och konsertlokaler, konsthallar och liknande. Lokaler för länsmuséer är prioriterade.

Stöd: Bidraget kan ges med högst 30 % av den godkända kostnaden för nybyggnad. För övriga projekt kan bidrag ges med högst 50 % av den godkända kostnaden

Exempel på åtgärder: Vissa åtgärder för energieffektivisering eller för miljöförbättring, till exempel uppvärmningssystem eller avloppshantering.

[Information hos Boverket](#)

1.24 Stadsmiljöavtal

Kommuner och landsting kan söka stöd för att främja hållbara stadsmiljöer, så kallat stadsmiljöavtal, enligt förordningen SFS 2015:579. Stödet uppgår till två miljarder kronor under perioden 2015-2018.

Syftet med satsningen är att främja hållbara stadsmiljöer genom att skapa förutsättningar för att en större andel persontransporter i städer ska ske med kollektivtrafik. Åtgärderna ska leda till energieffektiva lösningar med låga utsläpp av växthusgaser och bidra till att uppfylla miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Stödet bör särskilt främja innovativa, kapacitetsstarka och resurseffektiva lösningar för kollektivtrafik. Förutsättningar för stöd är också att motprestationer genomförs som bidrar till hållbara transporter eller ökat bostadsbyggande.

Sökande: Kommuner och landsting.

Exempel på åtgärder: Investeringar i anläggningar för lokal och regional kollektivtrafik, investeringar i anläggningar för nya transportlösningar för lokal och regional kollektivtrafik för att demonstrera och prova dessa.

Stöd: Stöd lämnas med högst 50 % av kostnaderna för genomförda åtgärder.

[Information hos Trafikverket](#)

[Övriga bidrag hos Trafikverket](#)

1.25 Investeringsbidrag till allmänna samlingslokaler

Samlingslokaler kan få stöd till nybyggnad och ombyggnad samt till standardhöjande reparationer, tillgänglighetsskapande åtgärder och energiåtgärder.

Sökande: Bidraget ges till samlingslokaler som ägs och drivs av ideella föreningar samt stiftelser och aktiebolag som arbetar utan vinstsyfte och som har en allsidig verksamhet. Exempel på allmänna samlingslokaler är bygdegårdar, IOGT-NTOs lokaler, Folkets hus och andra föreningsdrivna lokaler. Organisationen måste vara fristående från kommunen.

Stöd: Bidrag kan lämnas upp till högst 50 % av den godkända kostnaden. Det krävs också att kommunen medverkar i finansieringen av projektet med minst 30 % av kostnaden.

Exempel på åtgärder: Vissa åtgärder för energieffektivisering eller för miljöförbättring, till exempel uppvärmningssystem eller avloppshantering.

[Information hos Boverket](#)

1.26 Stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden.

Regeringen har tagit fram ett förslag till nytt stöd beräknat utifrån förbättringen av energiprestandan och byggnadens area. Beslut om stödförordningen förväntas under sommaren och ikraftträdande kan bli så tidig som i början på hösten.

[Mer Information hos Boverket](#)

2 Stöd för vatten och fiske

2.1 Bidrag till kalkning av försurade vatten

Målet med kalkningen är att försurade sjöar och vattendrag ska få tillbaka väl fungerande ekosystem med en naturlig flora och fauna. Länsstyrelsen fördelar årligen medel från Havs- och Vattenmyndigheten för bidrag till kalkning som vanligtvis sker i kommunal regi. I Värmlands län fördelas mer än 25 miljoner kronor årligen som bidrag till kalkning. Kalkningen utförs i Länsstyrelsens regi i samarbete med huvudmän. Inom Värmland finns fyra huvudmän; [Värmlands läns kalkningsförbund](#) (VLK), [Årjängs kommun](#), [Eda kommun](#) och Svensk-Norska Kalkningskommittén (SNKK). Huvudmannen (mottagaren av bidraget) beställer och utför kontroll av kalkspridningen.

Sökande: Kommuner, kalkningsförbund, fiskevårdsområdesföreningar.

Stöd: Endast inom områden där försurning har konstaterats. Bidraget uppgår vanligtvis till 85 %, där resterande 15 % finansieras av huvudmannen.

Exempel på åtgärder: Kalkning av försurade vatten.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

2.2 Havs- och fiskeriprogrammet

EU har en ny gemensam jordbruks-, landsbygds- och fiskeripolitik för åren 2014-2020. Jordbruksverket är ansvarig myndighet för att utveckla det nya havs- och fiskeriprogrammet. Havs- och fiskeriprogrammet 2014 - 2020 består av stöd för att dels utveckla ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart fiske och vattenbruk i Sverige och dels genomföra en del av den integrerade havspolitikerna och olika EU-miljödirektiv. Vissa delar söks från Länsstyrelsen och andra via Jordbruksverket.

Havs- och fiskeriprogrammet är mycket omfattande, och här lyfts endast de delar som har en direkt koppling till miljömålen. Men glöm inte bort att många andra stöd har positiva miljöeffekter. Låt miljöhänsyn bli ett självklart arbetssätt i alla former av investeringar och projekt!

Följande stöd med koppling till miljömålen handläggs av Länsstyrelsen:

Företagsstöd – Investeringar inom fiske: för dig som vill begränsa fiskets inverkan på havsmiljön, t.ex. genom selektiva och rovdjurssäkra redskap.

Företagsstöd – Miljöinvesteringar i vattenbruk: för dig som vill göra investeringar som motverkar negativ miljöpåverkan, t.ex. genom slutna vattenbrukssystem.

Projektstöd – Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar – anpassning till landningsskyldigheten: t.ex. investering i fiskehamnar, auktionshallar, landningsplatser och skyddshamnar.

Flertalet stöd ur havs- och fiskeriprogrammet handläggs istället av Jordbruksverket och finns sammanställda under det kapitlet. Informationen på Länsstyrelsens hemsida är för tillfället inaktuell och kommer att uppdateras under hösten. Sök information löpande på Jordbruksverkets och Länsstyrelsens webbsidor.

Följande stöd med miljöinriktning söks via Jordbruksverket:

Fiske:

- Kompetensutveckling och informationsinsatser inom fiske

Vattenbruk:

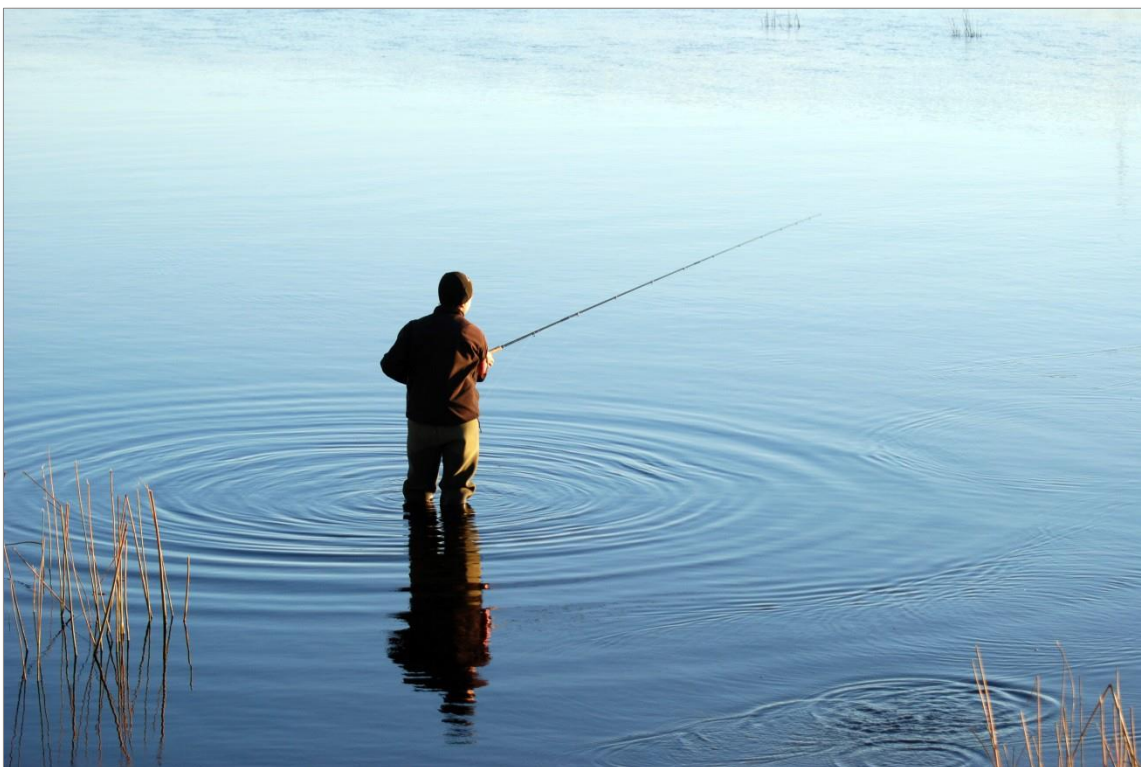
- Innovationsprojekt inom vattenbruk
- Kompetensutveckling och informationsinsatser inom vattenbruk

Miljöåtgärder:

- Utveckling av bevarandeåtgärder och regionalt samarbete
- Samla in förlorade fiskeredskap eller marint skräp
- Bevarandeprojekt för att återställa akvatisk mångfald
- Bevarandeprojekt för skyddade områden
- Skydd av havsmiljön
- Öka kunskapen om havsmiljön

[Information hos Jordbruksverket](#)

[Information hos Länsstyrelsen](#)

2.3 Fiskevårdsmedel

För att fisket ska kunna fortsätta att vara gynnsamt krävs livskraftiga fiskbestånd och hållbara ekosystem. En del åtgärder som hjälper till att åstadkomma detta är stödberättigade och går att söka ekonomiskt stöd för.

Sökande: Fiskevårdsområdesföreningar, föreningar, kommuner, länsstyrelser m.fl.

Stöd: Bidrag lämnas vanligtvis med 50 % av den godkända kostnaden för åtgärden, men vid särskilda skäl kan ett större bidrag lämnas.

Exempel på åtgärder: Bildande eller ombildning av fiskevårdsområden, fisketillsyn, insatser för bevarande av hotade fiskarter och – stammar, biotopvård och annat främjande av den biologiska mångfalden, samt utsättningar av fisk.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

2.4 Lokala vattenvårdsprojekt

Målet är att minska närsaltsbelastningen till havet samt bidra till miljövänligare fritidsbåttrafik. Prioriterade områden för LOVA är lantbruk, enskilda avlopp, VA-projekt, våtmarker, vattenmiljöer och fritidsbåtsbottnar.

Sökande: Kommuner, ideella organisationer och vattenråd.

Stöd: Högst 50 % av projektets kostnader. Medfinansiering krävs. Sökanden kan samarbeta med andra aktörer när det gäller finansiering och genomförande.

Exempel på åtgärder:

- Strukturstyrning på jordbruksmark
- Projekt avseende enskilda avlopp
- Optimering av avloppsreningsverk, VA-planering
- Etablering eller restaurering av våtmarker
- Minimera spridning av miljöfarliga ämnen till vattenmiljön
- Restaurering av värdefulla och övergödda vattenmiljöer

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

2.5 Utlysning av medel för ekosystembaserad förvaltning av hav och vatten

Med denna utlysning vill Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (HaV) finansiera ett syntesarbete som ska innehålla en kunskapssammanställning av erfarenheter av att framgångsrikt införliva ekosystemansatsen i olika typer av miljö- och naturresursförvaltning och en analys av hur denna kunskap skulle kunna tillämpas i förvaltning av hav och vatten. Vidare ska syntesen beakta hur ekosystembaserad förvaltning kan genomföras med olika tidsmässiga, rumsliga och administrativa avgränsningar.

Sökande: Vetenskapliga organisationer, disputerad enskild forskare/forskargrupper vid universitet, högskolor, forskningsinstitut eller myndigheter som bedriver forskning som en del av sitt uppdrag.

Stöd: Utlysningen gäller totalt 1,5 miljoner kronor (inkl. overheadkostnader).

[Information hos Naturvårdsverket](#)

2.6 Projektmedel för ideella miljöorganisationer

Naturvårdsverket ansvarar för ett bidrag för att stödja ideella miljöorganisationer. Bidraget går till projekt som kan vara för nationellt eller internationellt arbete och bidrar till att uppfylla nationella miljökvalitetsmål eller något av de prioriterade områdena i EU:s sjunde miljöhandlingsprogram. För åren 2016-2017 prioriterade Naturvårdsverket ansökningar inom följande miljömålsområden: se naturvårdsverkets webbsida för aktuella prioriteringar

- Begränsad klimatpåverkan
- Myllrande våtmarker
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt odlingslandskap
- Storslagen fjällmiljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Sökande: Svenska ideella miljöorganisationer kan söka bidrag om de enligt sina stadgar har till ändamål att tillvarata miljöskydds- och naturvårdsintressen. Organisationen ska ha bedrivit verksamhet under minst 2 år och ha lägst 100 medlemmar.

Stöd: Se aktuella stöd och [Information hos Naturvårdsverket](#)

[Information hos Naturvårdsverket](#)

2.7 Naturskyddsföreningens miljöfond

Vattenkraftbolag som levererar elenergi märkt med Bra Miljöval ska avsätta pengar i en egen miljöfond eller i en miljöfond som Naturskyddsföreningen disponerar. Varje år avsätter elbolag ett antal miljoner till Naturskyddsföreningens miljöfond som skall slussas vidare i olika miljöförbättrande projekt. Det är viktigt att projekten bidrar till konkret miljönytta och leder till ökad biologisk mångfald. Rena informationsprojekt eller stöd till löpande verksamhet har svårt att få projektstöd.

Sökande: Företag och organisationer kan ansöka om stöd ur fonden för projekt som minskar vattenkraftens skadeverkningar eller projekt som gynnar den biologiska mångfalden i strömmande vatten.

Stöd: Bidraget kan kombineras med andra medel.

Exempel på åtgärder: Fiskvägar, biotopvård, rivning av vandringshinder.

[Information hos Naturskyddsföreningen](#)

[Information hos Fortum](#)

[Information hos Vattenfall](#)

2.8 Bidrag till biologisk återställning

Målet med biologisk återställning är att sjöar och vattendrag ska få tillbaka väl fungerande ekosystem med en naturlig flora och fauna. Åtgärderna bör inte bara rikta sig mot fisk utan gynna hela ekosystemet. Det är särskilt viktigt att förbättra förutsättningarna för hotade eller skyddsvärda arter, t ex flodpärlmussla, flodkräfta, utter, asp, lax, röding och sjövandrande öring. Arbetet bör även inriktas på att återställa hela vattensystem. Biologisk återställning bör i första hand inriktas på att gynna naturlig återkolonisation av de arter som tidigare funnits. Först när naturlig återkolonisation ej bedöms möjlig eller tar för lång tid bör (utslagna) arter eller populationer bli föremål för återintroduktion.

Sökande: Fiskevårdsområdesföreningar, kommuner samt andra organisationer som är intresserade av att arbeta med vattenvård.

Stöd: 75-100 % av åtgärds kostnaderna.

Exempel på åtgärder: Restaurering av flottningsrensade vattendrag genom utläggning av block, sten och död ved, faunapassager förbi dammbyggnader, utrivning av äldre dammar, återplantering av kantzoner, återintroduktion av utslagna arter, åtgärda felaktigt anlagda vägtrummor.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

2.9 Svensk våtmarksfond

Fondens huvudmål är att skapa förutsättningar för att bevara, återskapa, restaurera och vårda våtmarker för fåglar så att arealen våtmarker av hög kvalitet stadigt ökar i vårt land. Stöd till forskning och utbildning är en viktig del i arbetet.

Sökande och stöd: Markägare/ombud/arrendator. Stipendiet är på 25 000 kronor.

[Information hos Våtmarksfonden](#)

2.10 Fiskeavgiftsmedel

När tillstånd för en vattenverksamhet meddelas beslutas det oftast om villkor som verksamhetsutövaren ska följa. Villkorens syfte är att minska de verkningar som verksamheten har på miljön. Vid prövning i miljödomstolen av vattenverksamheter enligt miljöbalken kan domstolen i vattendom föreskriva fiskeavgifter som kompensation för fiskeskada. Dessa s.k. särskilda fiskeavgifter kan användas för fiskevårdsåtgärder i det berörda vattenområdet eller i angränsande vattendrag om inte annat anges i domen. Bestämmelser om fiskeavgiftsmedel finns i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet och förordningen (1998:928) om bygge- och fiskeavgifter. Länsstyrelsen samt Havs- och vattenmyndigheten administrerar och beslutar om utbetalning av medel.

Sökande: I vattendomen eller föreläggandet anges vad pengarna får användas till och i vilket vattenområde medlen får nyttjas. Ansökan görs till Länsstyrelsen eller Havs- och vattenmyndigheten, och alla kan ansöka.

Stöd: Stödet varierar beroende på villkoren i domen eller föreläggandet.

Exempel på åtgärder: I vattendomen eller föreläggandet anges vad pengarna får användas till och i vilket vattenområde medlen får nyttjas. Exempelvis används medlen till fiskvägar och biotopvård.

Det finns fiskeavgiftsmedel i flertalet av länets avrinningsområden. Information om var det finns fiskeavgiftsmedel, villkoren som står i domarna samt hur du söker får du hos [fiskevårdsansvariga på länsstyrelsen](#)

2.11 Särskilda projektmedel ur havs- och vattenmiljöanslaget

Årligen kan vanligtvis länsstyrelserna ansöka om medel till särskilda åtgärdsprojekt från havs- och vattenmiljöanslaget. Syftet är att ge länsstyrelserna möjlighet att genomföra ett begränsat antal större projekt för att stimulera lokalt åtgärdsarbete (ett- eller fleråriga). Ta gärna kontakt med din länsstyrelse om du har idéer som kan resultera i denna typ av projekt. Ansökningar från länsstyrelserna hanteras av Havs- och vattenmyndigheten.

[Information hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

2.12 Utlysning av medel till insatser inom fiskevården

Möjligheter kan finnas för fiskevårds- och miljöorganisationer att söka medel till nationella eller regionala informationsinsatser som främjar fiskevården genom bevarande, restaurering och hållbart nyttjande. Det gällde särskilt i vattenområden som har betydelse för allmänhetens möjligheter till fiske. så håll dig uppdaterad på Havs- och vattenmyndighetens webbplats.

Sökande och stöd: Fiskevårds- och miljöorganisationer.

Exempel på åtgärder: Informationskampanjer, utbildningar, konferenser och kunskapsförmedling.

[Information hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

2.13 Landsbygdsprogrammet

EU har en gemensam jordbruks-, landsbygds- och fiskepolitik för åren 2014-2020. Jordbruksverket ansvarar för det svenska Landsbygdsprogrammet. Landsbygdsprogrammet finansieras gemensamt av Sverige och EU och hanterar drygt 32 miljarder kronor under kommande period. Genom stöd och bidrag ska programmet skapa förutsättningar för en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Jordbruksverket fördelar medel till länsstyrelserna som i sin tur hanterar ansökningar och fördelar bidrag utifrån respektive läns regionala handlingsplan. Länsstyrelsens uppgift är att se till att landsbygdsprogrammets verktygslåda gör så stor nytta som möjligt i vårt län. Samtliga stöd söks via jordbruksverket, men handläggs av länsstyrelsen. Landsbygdsprogrammet är mycket omfattande, och här lyfts endast de delar som har en tydlig koppling till vattenverksamhet.

Sökande: Till största del landsbygdsföretagare som till exempel jordbruks-, trädgårds- och landsbygdsföretag.

Åtgärder för vatten och fiske i landsbygdsprogrammet 2014-2020:

[Miljöinvesteringar - Förbättrad vattenkvalitet:](#) Installation av kalkfilterbrunnar, åtgärder för att minska erosion, skapa fri vandringsvägar, skapa nya biotoper längs med och i vattnet.

[Miljöinvesteringar - Anlägga och restaurera våtmarker och dammar:](#) Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald samt anlägga och restaurera våtmarker och dammar för att förbättra vattenkvalitet.

[Miljöinvesteringar – Anlägga tvåstegsdiken:](#) Anlägga tvåstegsdiken för att förbättra vattenkvaliteten i våra sjöar och vattendrag genom att hålla kvar växtnäringssämnen. Syftet är också att bevara och förstärka biologisk mångfald som mår bra av vatten i landskapet.

[Miljöinvesteringar – Reglerbar dränering:](#) Du kan få stöd för att installera särskilda dämningsbrunnar för att reglera grundvattennivån på din åkermark. Syftet är att minska läckage av kväve som transporteras med vattnet.

[Jordbrukarstöd - Miljöersättningar:](#) Bevara och förstärka betesmarkernas och slåtterängarnas natur- och kulturmiljövärden, restaurera betesmarker och slåtterängar, ha hotade husdjursraser, ha skyddszoner, sköta fäbodbete och fäbodbruk, skötsel av våtmarker och dammar och åtgärder för minskat kväveläckage.

För att hålla dig uppdaterad om vad som gäller är det viktigt att söka information löpande på Jordbruksverkets och Länsstyrelsens webbsidor:

[Information hos Länsstyrelsen](#)
[Information hos Jordbruksverket](#)

2.14 Världsnaturfondens innovativa naturvård

Världsnaturfonden WWF inrättade under det internationella biologiska mångfaldsåret 2010 en satsning på innovativ naturvård för att främja såväl bevarande av biologisk mångfald som minskade ekologiska fotavtryck. Syftet är att stödja innovativa projekt och idéer som ligger i framkanten och bidrar till värdefullt nytänkande inom naturvården. En vidareutveckling av projekten kan därifrån få stor betydelse för att främja biologisk mångfald och/eller minska ekologiska fotavtryck i Sverige. Det kan gälla exempelvis utveckling av tekniska lösningar, förvaltningsformer, forskning och kunskapsuppbyggnad och fältprojekt.

Sökande: Privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

Exempel på åtgärder: Projekten kan höra hemma inom vitt skilda områden såsom naturvård, utbildning, stadsutveckling, förvaltning, konsumtion, energi osv.

Stöd: Maxbelopp per projekt är ca 250 000 kr.

[Information hos Världsnaturfonden](#)

2.15 Bygdemedel i reglerade vattendrag

Bygdemedel är en ersättning som vattenkraftsföretagen är ålagda att inbetala i samband med regleringen av de stora älvarna, för att minska eller gottgöra sådana skador som regleringen orsakat den berörda bygden. Närmare bestämmelser om detta finns i miljöbalken (1998:808) samt lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (1998:812). Sedan medel har avsatts för reglering av oförutsedda skador kan den årliga bidragssumman i övrigt användas för ändamål som främjar näringsliv eller service i bygden eller annars är till nytta för denna. Miljödömsstolarna beslutar i ärenden som gäller skadeersättning och länsstyrelserna om användningen i övrigt.

Sökande: Det är den bygd som berörs av vattenföretaget eller anläggningar för detta som kan söka bidrag. Medel för investeringar kan sökas av ideella föreningar med verksamhet i den kommun som gränsar till vattendragen och sjöarna (se nedan). Ansökan görs hos Länsstyrelsen. Följande kommuner har bygdeavgiftsmedel:

• <u>Klarälvens fond:</u>
Torsbys kommun
Hagfors kommun
Munkfors kommun
Forshagas kommun
Karlstads kommun (i undantagsfall)	• <u>Yngen:</u>
Filipstads kommun
Storfors kommun
• <u>Frykensjöarnas fond:</u>
Torsbys kommun
Sunnes kommun
Kils kommun	• <u>Gullspångsälven:</u>
Kristinehamns kommun
	• <u>Stora Lee:</u>
Årjängs kommun

Stöd: Stödinsatserna är varierande.

Exempel på åtgärder: Reparationer/investeringar i byggnader, förbättringar av idrottsanläggningar, och inköp av fast utrustning.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

2.16 Stöd för samarbete inom vattenförvaltning

Stödet är en del av Landsbygdsprogrammet 2014-2020 och främjar samarbete inom miljö med landskapsperspektiv för ökad konkurrenskraft i skogen. Ett av de prioriterade områdena är vattenförvaltning.

Sökande: Minst två aktörer ska ingå i samarbetet. Aktörerna kan vara myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

Stöd: Totalt 80 miljoner kronor finns att söka 2016-2020.

Exempel på åtgärder: Samarbetsstödet söks via utlysningar. Håll dig uppdaterad på Skogsstyrelsens webbplats om aktuella utlysningar.

[Information hos Skogsstyrelsen](#)

2.17 Stöd för kompetensutveckling

Stödet är en del av Landsbygdsprogrammet 2014-2020 och öppnades för ansökningar i januari 2016. Det stödjer insatser inom kundskapsöverföring och information som bidrar till ett hållbart skogsbruk. Prioriterade ämnesområden:

- Förebygga effekter av klimatpåverkan
- Skogens påverkan på vatten
- Motverka markskador inom skogsbruk
- Skogsskötsel med hänsyn till miljö- och sociala värden samt kulturmiljön
- Minskad förurning
- Viltstam i balans
- Ökad biologisk mångfald i skogen

Sökande: Företag eller organisationer som anordnar kompetensutveckling. Det är inte längre möjligt för enskilda personer att söka bidrag för att gå en kurs.

Exempel på åtgärder: Stöd för kompetensutveckling söks via utlysningar. Under sommaren 2016 fanns inga utlysningar ute. Nästa utlysning kommer att handla om ”En viltstam i balans”. Håll dig uppdaterad på Skogsstyrelsens webbplats för datum och innehåll.

Stöd: Totalt 75 miljoner kronor finns att söka 2016-2020.

[Information hos Skogsstyrelsen](#)

2.18 Sportfiskarna fiskevårdsfond m.fl.

Sportfiskarnas fiskevårdfond

Medel ska kunna delas ut till fiskevårdsprojekt eller projekt som genom forskning eller andra insatser bidrar till utveckling av sportfisket eller sportfiskets förutsättningar.

Sökande och stöd: Distrikt inom eller förening ansluten till Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund kan söka. Medlem i förbundet eller organisation med nära anknytning till förbundet kan söka om särskilda skäl föreligger. Stödet ligger i regel på minst 200 000 konor.

Abu Garcias Fiskevårdsfond

Syftar till att värna och främja möjligheterna till sportfiske i friska och rena vatten, genom exempelvis skapandet av fria vandringsvägar, restaurering av vattendrag, skydd och bevarande av fiskbestånd, eller fiskebiologisk forskning. Fondstyrelsen ser också gärna ansökningar från projekt som seminarium, undersökningar, opinionsarbete och annat som ökar intresset för fiskevård och förvaltning som gynnar sportfisket. Fonden verkar enligt principen att ge lokala initiativ hjälp till självhjälp.

Sökande: Både enskilda personer, föreningar och fiskevårdsområden kan söka bidrag. Abu Garcia Fiskevårdsfond grundades och finansieras av Abu Garcia, men ansökningarna administreras av Sportfiskarna.

Göte Borgströms stiftelse för fiske- och vattenvård

Har till ändamål att främja vetenskaplig forskning i Sveriges vatten och fiskbestånd med hänsyn till natur, fiskevård och sportfiske. Ansökan skickas till Sportfiskarna.

[Information om alla tre fonder hos Sportfiskarna](#)

3 Stöd för biologisk mångfald och landsbygdsutveckling

3.1 Stöd för skogens miljövärden

Stödet är en del av Landsbygdsprogrammet 2014-2020 och öppnades för ansökningar i januari 2016. Den som är intresserad av att söka stödet kommer att erbjudas rådgivning av Skogsstyrelsen.

Sökande: Stödet riktar sig till dig som vill utveckla natur- och kulturvärden i skogen. Du som äger skogsmark eller har markägarens tillstånd kan ansöka.

Stöd: Stödet betalas ut i form av fasta ersättningar för åtgärder som förbättrar skogsekosystemens återhämtningsförmåga och miljövärde. Lägsta stödbelopp är 5000 kr per ansökan. Budget för varje beslutsomgång är 10 miljoner kronor.

Exempel på åtgärder:

- Naturvårdsbränning
- Gallra fram ädellöv eller lövrik skog
- Rensa kulturmiljöer
- Skapa våtmark i skog
- Sköta natur- och kulturmiljöer
- Röja och rensa stenmur

[Information hos Skogsstyrelsen](#)

3.2 Natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen (SKOGÅS)

Stödets syfte är natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen för att berika skogsmiljöer av allmänt intresse. Målet är att bevara naturvärden och spara kulturmiljöer. Bidrag kan lämnas till åtgärder som gynnar växter och djur samt äldre kulturmiljöer, men också till landskapsbild och friluftsliv.

Sökande: Skogsägare eller den som ska utföra åtgärderna. Ta kontakt med din skogskonsulent på distriktet där du bor eller som har din skog för att få hjälp med att göra en ansökan.

Stöd: Ofta 70 % av godkänd kostnad.

Exempel på åtgärder: Åtgärder som gynnar biologisk mångfald, biologiskt kulturarv, vattenmiljöer eller äldre kulturmiljöer.

[Information hos Skogsstyrelsen](#)

3.3 Lokala naturvårdsprojekt (LONA)

Naturvårdsverket ansvarar för den lokala naturvårdssatsningen (LONA). Syftet är att stimulera kommunernas och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsengagemang. Nyckelord för satsningen är naturvårdsnytta, lokala initiativ och delaktighet, samverkan, tätortsnära natur och tillgång till denna, friluftsliv och folkhälsa. Naturvårdsprojekten ska bidra till att uppfylla miljö kvalitetsmål med koppling till naturvård.

Sökande: Bidrag kan endast sökas av kommuner, men andra aktörer kan driva projekt eller medverka. Om du har en projektidé och vill ha LONA-bidrag ska du kontakta din kommun som lämnar in ansökan till Länsstyrelsen. Projekten genomförs antingen i kommunens egen regi eller av en lokal aktör som tecknat avtal med kommunen. Det är alltid kommunen som är ansvarig, från ansökan fram till slutrapportering. Naturvårdsverket fördelar årligen medel till länsstyrelserna som beslutar om bidrag till kommunerna. Kommunen ansöker hos länsstyrelsen.

Stöd: Bidrag ges till högst 50 % av kostnaden för bidragsberättigade åtgärder.

Exempel på åtgärder:

- Kunskapsuppbyggnad, t.ex. inventeringar av naturtyper, värdefulla naturområden eller arter
- Framtagande av underlag, till exempel kommunala naturvårdsprogram, åtgärdsprogram för biologisk mångfald
- Områdesskydd
- Vård och förvaltning av områden, naturtyper och arter inklusive åtgärder som främjar friluftsliv i natur- och kulturmiljö
- Restaurering av områden, naturtyper och bestånd av arter
- Information, folkbildning och annan kunskapsspridning

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Naturvårdsverket](#)

3.4 Stöd för kompetensutveckling

Stödet är en del av Landsbygdsprogrammet 2014-2020 och öppnades för ansökningar i januari 2016. Det stödjer insatser inom kunskapsöverföring och information som bidrar till ett hållbart skogsbruk. Prioriterade ämnesområden:

- Förebygga effekter av klimatpåverkan
- Skogens påverkan på vatten
- Motverka markskador inom skogsbruk
- Skogsskötsel med hänsyn till miljö- och sociala värden samt kulturmiljön
- Minskad förurning
- Viltstam i balans
- Ökad biologisk mångfald i skogen

Sökande: Företag eller organisationer som anordnar kompetensutveckling. Det är inte längre möjligt för enskilda personer att söka bidrag för att gå en kurs.

Exempel på åtgärder: Stöd för kompetensutveckling söks via utlysningar. Under sommaren 2016 fanns inga utlysningar ute. Nästa utlysning kommer att handla om *En viltstam i balans*. Håll dig uppdaterad på Skogsstyrelsens webbplats för datum och innehåll.

Stöd: Totalt 75 miljoner kronor finns att söka 2016-2020.

[Information hos Skogsstyrelsen](#)

3.5 Stöd för samarbete inom miljö

Stödet är en del av Landsbygdsprogrammet 2014-2020 och främjar samarbete inom miljö med landskapsperspektiv för ökad konkurrenskraft i skogen. Den första utlysningen gjordes i mars 2016. Prioriterade områden är:

- Samarbete kring adaptiv skogsskötsel
- Planering och projektering av skogsbilvägar
- Viltförvaltning
- Vattenförvaltning
- Utmärkning av gränser i skogen.

Sökande: Minst två aktörer ska ingå i samarbetet. Aktörerna kan vara myndigheter, kommuner, landsting, regioner, föreningar, andra organisationer och företag.

Stöd: Nuvarande utlysning gäller 10 miljoner kronor. Totalt 80 miljoner kronor finns att söka år 2016-2020.

Exempel på åtgärder: Samarbetsstödet söks via utlysningar. En utlysning innebär att man talar om inom vilket ämnesområde och när du kan söka stödet. Håll dig uppdaterad på Skogsstyrelsens webbplats om aktuella utlysningar.

[Information hos Skogsstyrelsen](#)

3.6 Innovationer i jordbruk och trädgård - EIP

Du kan få stöd för att ta fram en ny produkt, en ny metod eller en ny process som har stor betydelse för jordbruks- eller trädgårdsnäringen. Syftet med stödet är att genom innovationen nå ökad konkurrenskraft och en hållbar produktion inom näringen.

Sökande: Företag, organisationer eller myndigheter som har en idé om en innovation som har stor betydelse för jordbruks-, trädgårds- eller rennäringen kan få det här stödet. Du måste genomföra arbetet i en innovationsgrupp som består av minst två personer.

Stöd: Du kan få stöd för utgifter för personal, indirekta kostnader, eget arbete, köp av tjänst, investeringar samt övriga utgifter kopplade till din projektplan.

Exempel på åtgärder: Stödet är till för att möjliggöra arbetet att försöka nå en innovation utifrån en utmaning eller idé. En innovation är en idé som får genomslagskraft så att du kan börja använda den i praktiken. Det kan vara en produkt, en ny metod eller process.

[Information hos Jordbruksverket](#)

3.7 Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden

Leader är en metod för att utveckla din bygd utifrån lokala förutsättningar både på landsbygden och i staden. I varje område tar privat, ideell och offentlig sektor gemensamt fram en lokal utvecklingsstrategi där man kommer överens om vad man ska prioritera för insatser under kommande programperiod. Metoden bygger på samarbete mellan olika sektorer och aktörer i ett område utifrån lokala initiativ och förutsättningar. Det är du som bor och verkar i området som driver och påverkar utvecklingen.

I Sverige finansieras verksamhet och projekt inom lokalt ledd utveckling från fyra EU-fonder (Jordbruksfonden för landsbygdens utveckling, Havs- och fiskerifonden, Socialfonden och Regionala utvecklingsfonden).

Människor från offentlig, privat och ideell sektor samlas i ett partnerskap och bildar tillsammans en lokal utvecklingsgrupp, en så kallad LAG (Local Action Group). LAG verkar alltid inom ett begränsat geografiskt område som kallas leaderområde och har alltid en utvecklingsstrategi att följa. Det är LAG som prioriterar vilka projekt som ska få stöd i deras område.

[Information hos Jordbruksverket](#)

3.8 Stiftelsen Florafonden

Världsnaturfonden WWF ger möjlighet att ansöka om medel från stiftelsen Florafonden. Medlen skall huvudsakligen användas för vetenskaplig forskning rörande hotad växtlighet och i samband därmed fortlöpande dokumentation av densamma. Medlen kan även avsättas för att möjliggöra inköp och vård av områden som ur naturskyddssynpunkt är särskilt intressanta.

Sökande: Privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

Exempel på åtgärder: Vetenskaplig forskning inom de angivna riktlinjerna.

Stöd: Projektstödet maxbelopp är ca 250 000 kr.

[Information hos Världsnaturfonden](#)

3.9 Stiftelsen Vaktarfonden och Nils Dahlbecks minne

Världsnaturfonden WWF ger möjlighet att ansöka om medel från stiftelsen Vaktarfonden & Nils Dahlbecks minne. Projektet bör gärna ligga i framkanten och visa på nytänkande när det gäller naturvård - främjande av biologisk mångfald och/eller minskade ekologiska fotavtryck.

Sökande: Privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

Exempel på åtgärder: Vetenskaplig forskning inom Sverige för bevarande av gen- och artbestånd inom det svenska kulturlandskapet, med särskild hänsyn till hotade växtarter, odlingsformer och djurraser.

Stöd: Projektstödet maxbelopp är ca 250 000 kr.

[Information hos Världsnaturfonden](#)

3.10 Stiftelsen Skogsfonden Stora WWF

Världsnaturfonden WWF ger möjlighet att ansöka om medel från stiftelsen Skogsfonden STORA WWF. Medlen skall användas för vetenskaplig forskning inom det svenska skogslandskapet för att bl.a. öka kunskapen om miljöeffekterna på naturliga ekosystem i skogslandskapet, miljöpåverkan på skogslandskapets fauna och flora, samt möjliggöra bevarandeåtgärder för hotade och sällsynta djur och växter i skogslandskapet.

Sökande: Privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

Exempel på åtgärder: Vetenskaplig forskning inom de angivna riktlinjerna.

Stöd: Projektstödet maxbelopp är ca 250 000 kr.

[Information hos Världsnaturfonden](#)

3.11 Stöd till samarbete

Syftet med åtgärden är att stödja samarbeten inom områden där den gemensamma nyttan av ett samarbete är stor för samhället men där incitamentet för en enskild aktör är för litet för att kunna finansiera ett utvecklingsarbete.

Det finns flera myndigheter som handlägger stöd inom samarbeten. Det är Länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen samt Tillväxtverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

Sökande: Organisationer, företag och föreningar.

Stöd: Stöd till samarbete söks genom utlysningar.

De senaste utlysningarna från Jordbruksverket med sista ansökningsdag den 1 september 2016 rörde sig inom två huvudteman; *Svensk måltidsexport* samt *Miljö, energieffektivisering och klimat* där 40 respektive 10 miljoner utlystes till samarbetsprojekt.

Exempel på åtgärder: Åtgärderna rör sig inom området för de aktuella utlysningarna. Håll dig uppdaterad på Jordbruksverkets webbplats för [aktuella utlysningar](#).

[Information hos Jordbruksverket](#)

3.12 Projektmedel för ideella miljöorganisationer

Naturvårdsverket ansvarar för ett bidrag som syftar till att stödja ideella miljöorganisationer. Bidraget går till projekt som kan vara för nationellt eller internationellt arbete och bidrar till att uppfylla nationella miljökvalitetsmål eller något av de prioriterade områdena i EU:s sjunde miljöhandlingsprogram. För åren 2016- 2017 prioriterade Naturvårdsverket ansökningar inom miljömålsområdena:

- Begränsad klimatpåverkan
- Myllrande våtmarker
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt odlingslandskap
- Storslagen fjällmiljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Mer information om vilka prioriteringar som finns för kommande år se [Information hos Naturvårdsverket](#)

Sökande: Svenska ideella miljöorganisationer kan söka bidrag om de enligt sina stadgar har till ändamål att tillvarata miljöskydds- och naturvårdsintressen. Organisationen ska ha bedrivit verksamhet under minst 2 år och ha lägst 100 medlemmar.

Stöd:

[Information hos Naturvårdsverket](#)

3.13 Världsnaturfondens innovativa naturvård

Världsnaturfonden WWF inrättade under det internationella biologiska mångfaldsåret 2010 en satsning på innovativ naturvård för att främja såväl bevarande av biologisk mångfald som minskade ekologiska fotavtryck. Syftet är att stödja innovativa projekt och idéer som ligger i framkanten och bidrar till värdefullt nytänkande inom naturvården. En vidareutveckling av projekten kan därifrån få stor betydelse för att främja biologisk mångfald och/eller minska ekologiska fotavtryck i Sverige. Det kan gälla exempelvis utveckling av tekniska lösningar, förvaltningsformer, forskning och kunskapsuppbyggnad och fältprojekt.

Sökande: Privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

Exempel på åtgärder: Projekten kan höra hemma inom vitt skilda områden såsom naturvård, utbildning, stadsutveckling, förvaltning, konsumtion, energi osv.

Stöd: Maxbelopp per projekt är ca 250 000 kr.

[Information hos Världsnaturfonden](#)

3.14 Kompetensutveckling och rådgivning

Syftet är att öka kompetensen hos de som är verksamma på landsbygden och på det sättet bidra till att nå målen med landsbygdsprogrammet. Under den här programperioden är stödet till kompetensutveckling och rådgivning utformat på ett lite annat sätt än tidigare. Du som landsbygdsföretagare kan inte själv söka stöd för kompetensutveckling eller rådgivning, däremot kommer du att kunna ta del av den.

Berörda myndigheter kommer till stor del att upphandla kompetensutveckling och rådgivning av organisationer, företag och föreningar. Men en del verksamhet bedrivs av myndigheter själva. När det gäller upphandlingar är det enligt lagen om offentlig upphandling. Ett annat verktyg är utlysningar. Vilka utlysningar som finns, kommer finnas på berörd myndighets webbplats.

[Information hos Jordbruksverket](#)

3.15 Landsbygdsprogrammet

EU har en gemensam jordbruks-, landsbygds- och fiskepolitik för åren 2014-2020. Jordbruksverket ansvarar för det svenska Landsbygdsprogrammet. Landsbygdsprogrammet finansieras gemensamt av Sverige och EU och hanterar drygt 32 miljarder kronor under kommande period. Genom stöd och bidrag ska programmet skapa förutsättningar för en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Jordbruksverket fördelar medel till länsstyrelserna som i sin tur hanterar ansökningar och fördelar bidrag utifrån respektive läns regionala handlingsplan. Länsstyrelsens uppgift är att se till att landsbygdsprogrammets verktyglåda gör så stor nytta som möjligt i vårt län. Samtliga stöd söks via jordbruksverket, men handläggs av länsstyrelsen.

Landsbygdsprogrammet är mycket omfattande, och här lyfts endast de delar som har en tydlig koppling till biologisk mångfald och landsbygdsutveckling.

Sökande: Till största del landsbygdsföretagare som till exempel jordbruks-, trädgårds- och landsbygdsföretag. De s.k. projektstöden vänder sig dock till andra sökanden, såsom myndigheter, kommuner, landsting, regioner, företag, föreningar och andra organisationer.

Samtliga miljöinriktade åtgärder i landsbygdsprogrammet 2014-2020:

[Företagsstöd - Investeringsstöd till förnybar energi](#): Du som har företag inom jordbruk-, trädgård- eller rennäring kan få stöd för att producera förnybar energi, både till jordbruksverksamhet och försäljning. Om du har företag som inte är verksamt inom jordbruk-, trädgård- eller rennäring kan du också få stöd. Ditt företag ska omsätta högst 10 miljoner euro och ha mindre än 50 anställda.

[Företagsstöd – Investering i gödselbaserad biogas](#): Du kan få stöd om du vill bygga en anläggning för produktion och användning av biogas eller bygga en anläggning för rötresthantering.

[Företagsstöd – Investeringsstöd till jordbruks- och trädgårdsföretag](#):

- 1) Investeringar för att öka konkurrenskraften inom jordbruk, trädgård och rennäring, t.ex. anläggning av djurstängsel, dräneringsanläggning, utrustning för bioodling och specialutrustning för precisionsgödsling.
- 2) Investeringar för energieffektivisering och för energigrödor, t.ex. investering i ventilation och belysning samt plantering av fleråriga energigrödor.
- 3) Investeringar för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak, t.ex. rötresthantering och teknik för spridning och nedmyllning av stallgödsel.

[Företagsstöd – Stöd till kompetensutveckling](#): Företag, organisationer och föreningar som vill anordna kompetensutveckling i olika former kan söka stöd vid så kallade utlysningar. Syftet med kompetensutveckling och rådgivning är att öka kompetensen hos verksamma på landsbygden och på det sättet bidra till att nå målen med landsbygdsprogrammet.

[Projektstöd - Utveckling av natur- och kulturmiljöer i odlingslandskapet](#): Stödet ska bidra till att natur- och kulturmiljöer bevaras och utvecklas samt blir tillgängliga för allmänheten. Insatsen har två inriktningar: utveckling av natur- och kulturmiljöer och utveckling av kulturhistoriska byggnader.

[Projektstöd - Investeringar i rekreation och turism](#): Skapa badplatser eller leder för vandring och cykling. Syftet med stödet är att skapa möjligheter till rekreation för allmänheten.

[Miljöinvesteringar - Engångsröjning av betesmark och slåtteräng](#): Du kan få stöd om du röjer en betesmark eller slåtteräng för att du sedan ska kunna söka miljöersättning för den. Syftet är att öka natur- och kulturvärden på betesmarker och slåtterängar som delvis har vuxit igen.

[Miljöinvesteringar - Förbättrad vattenkvalitet](#): Installation av kalkfilterbrunnar, åtgärder för att minska erosion, skapa fri vandringsvägar, skapa nya biotoper längs med och i vattnet.

[Miljöinvesteringar - Anlägga och restaurera våtmarker och dammar](#): Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald samt anlägga och restaurera våtmarker och dammar för att förbättra vattenkvalitet.

[Miljöinvesteringar – Anlägga tvåstegsdiken](#): Anlägga tvåstegsdiken för att förbättra vattenkvaliteten i våra sjöar och vattendrag genom att hålla kvar växtnäringssämnen. Syftet är också att bevara och förstärka biologisk mångfald som mår bra av vatten i landskapet.

Miljöinvesteringar – Reglerbar dränering: Du kan få stöd för att installera särskilda dämningsbrunnar för att reglera grundvattennivån på din åkermark. Syftet är att minska läckage av kväve som transporteras med vattnet.

Jordbruksstöd - Miljöersättningar: Bevara och förstärka betesmarkernas och slätterängarnas natur- och kulturmiljövärden, restaurera betesmarker och slätterängar, ha hotade husdjursraser, ha skyddszoner, sköta fäbodbete och fäbodbruk, skötsel av våtmarker och dammar och åtgärder för minskat kväveläckage.

Jordbruksstöd - Förgröningsstöd och ekologiska fokusarealer: Som ekologiska fokusarealer räknas träda samt delar av salix, obrukade fältkanter på åkermark, ärter, bönor, klöverfrö och insådd av vall.

För att hålla dig uppdaterad om vad som gäller är det viktigt att söka information löpande på Jordbruksverkets och Länsstyrelsens webbsidor:

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Jordbruksverket](#)

3.16 Stiftelsen Alvins fond för fågelskydd

Stiftelsen Alvins fond förvaltas av Naturvårdsverket i samråd med Naturskyddsföreningen och Sveriges Ornitologiska Förening. Alvins fond delar ut pengar till projekt som bidrar till svenskt naturskydd, främst fågelskydd. Stiftelsen stödjer småskaliga insatser för restaurering av naturmässiga och kulturellt viktiga fågelmiljöer, insatser för arter med tydlig hotbild och inventering av arter i miljöer där kunskaperna är begränsade.

Sökande: Både enskilda personer och lokala-/regionala och nationella föreningar och organisationer.

Exempel på åtgärder: Man ser helst projekt inom följande inriktningar:

- Småskaliga insatser för restaurering av naturmässiga och kulturellt viktiga fågelmiljöer
- Insatser för arter med tydlig hotbild eller mer allmänna arter med starkt nedåtgående trend
- Inventering av arter i miljöer där kunskaperna är begränsade

Stöd: Vanligen upp till 40 000 kr per projekt, ettåriga eller fleråriga projekt.

[Information hos Naturvårdsverket](#)

3.17 Bidrag till skyddsväst för jakthund

Det finns idag flera olika sorters västar för att skydda jakthundar mot rovdjursangrepp. Länsstyrelsen kan bevilja bidrag för inköp av skyddsvästar med piggar eller till elvästar för hundar som arbetar lösa på eftersök eller jakt inom område med stationär varg. Bidrag lämnas för att gynna användningen av skyddsväst till hund, så att en utvärdering snabbare kan göras om vilken effekt västarna har för att skydda hundarna vid exempelvis vargangrepp.

Sökande: Ägare med aktiv jakthund.

Stöd: Upp till 50 % av inköspriset (exklusive moms). Högsta belopp som kan lämnas är 5000 kronor. Bidrag kan endast sökas för en väst per sökande.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

4 Stöd för bebyggd miljö

4.1 Vård och förvaltning av värdefulla kulturmiljöer

Att vårda kulturmiljöer är en viktig del av flera miljökvalitetsmål. Hos Länsstyrelsen kan ni söka ett mindre bidrag för att bevara värdefulla miljöer och anläggningar. För att bebyggelse, fornlämningar och kulturmiljöer/landskap ska behålla sitt kulturhistoriska värde är det viktigt att vård och underhåll samt ombyggnader sker utifrån de enskilda miljöernas förutsättningar. Det är också viktigt att använda kulturhistoriskt riktiga material och metoder för att ta tillvara på karaktär och utseende på byggnaden eller kulturmiljön, samtidigt som man värnar om de traditionella hantverken.

Sökande: Enskilda personer, kommuner, stiftelser och bolag kan ansöka hos Länsstyrelsen om ett statligt bidrag för att vårda kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, ett så kallat byggnadsvårdsbidrag.

Stöd: Stödet varierar beroende på om det avser vård och förvaltning av bebyggelse, fornlämningar eller kulturlandskap.

Exempel på åtgärder: Vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, kulturlandskap och fornlämningar, informationsinsatser, arkeologiska undersökningar.

[Information hos Länsstyrelsen](#)

4.2 Bidrag för att rusta upp skollokaler och utemiljöer

Många skollokaler är i behov av att rustas upp. Den fysiska miljön i skolan har betydelse för elevernas välmående och deras förutsättningar att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Satsningen syftar till att ge elever en förbättrad lär- och arbetsmiljö och samtidigt minska lokalernas miljöpåverkan. I syfte att göra skolan till en mer attraktiv arbetsplats för såväl lärare som elever och skapa modernare lärmiljöer har regeringen infört ett bidrag under åren 2015–2018 för att rusta upp skollokaler.

Från och med den 1 juni 2016 lämnas även bidrag för upprustning av utemiljöer. Åtgärderna syftar till att ge barn och elever en förbättrad och trygg lärmiljö i utemiljön som främjar fysisk aktivitet vid skolor, förskolor och fritidshem.

Sökande: Bidraget lämnas för skollokaler eller för ytor utomhus som hör till skollokaler i vilka en huvudman inom skolväsendet bedriver utbildning.

Stöd: Bidrag till skollokaler kan utgå med högst 25 % av totalkostnaden för de bidragsberättigade åtgärderna. Bidrag lämnas inte för åtgärder som totalt kostar mindre än 100 000 kronor.

Bidrag till utemiljöer kan utgå med högst 50 % av totalkostnaden för de bidragsberättigade åtgärderna. Bidrag lämnas inte för åtgärder som totalt kostar mindre än 50 000 kronor.

[Information hos Boverket](#)

4.3 Stadsmiljöavtal

Kommuner och landsting kan söka stöd för att främja hållbara stadsmiljöer, så kallat stadsmiljöavtal, enligt förordningen SFS 2015:579. Stödet uppgår till två miljarder kronor under perioden 2015-2018.

Syftet med satsningen är att främja hållbara stadsmiljöer genom att skapa förutsättningar för att en större andel persontransporter i städer ska ske med kollektivtrafik. Åtgärderna ska leda till energieffektiva lösningar med låga utsläpp av växthusgaser och bidra till att uppfylla miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö. Stödet bör särskilt främja innovativa, kapacitetsstarka och resurseffektiva lösningar för kollektivtrafik. Förutsättningar för stöd är också att motprestationer genomförs som bidrar till hållbara transporter eller ökat bostadsbyggande.

Sökande: Kommuner och landsting.

Exempel på åtgärder: Investeringar i anläggningar för lokal och regional kollektivtrafik, investeringar i anläggningar för nya transportlösningar för lokal och regional kollektivtrafik för att demonstrera och prova dessa.

Stöd: Stöd lämnas med högst 50 % av kostnaderna för genomförda åtgärder.

[Information hos Trafikverket](#)

[Övriga bidrag hos Trafikverket](#)

4.4 Innovations- och forskningsstöd hos Vinnova

Vinnova är Sveriges innovationsmyndighet. Deras uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och att finansiera behovsmotiverad forskning. Vinnova är en bra ingång för innovations- och forskningsstöd. I länken nedan kan du se vilka stöd som är aktuella just nu.

[Information hos Vinnova](#)

4.5 Bidrag till sanering inför bostadsbebyggelse

Naturvårdsverket administrerar den nya satsningen som regeringen gör på sanering av mark i anslutning till bostadsbyggande. Det finns ett behov av fler bostäder. Samtidigt finns det förorenade områden där efterbehandlingskostnaderna är så stora att det är för dyrt att bygga bostäder.

Regeringen har avsatt 300 miljoner kronor för 2016 och 2017, samt 200 miljoner kronor från 2018 och framåt på att stödja sanering av mark i anslutning till bostadsbyggande. Syftet är att skapa förutsättningar för fler bostäder samtidigt som riskerna med föroreningarna som påverkar människors hälsa och miljön reduceras.

Bidraget är till för kommuner med förorenade områden där det inte finns någon ansvarig som kan betala för hela saneringskostanden och där det finns bostadsbrist. För att söka bidraget krävs att det finns ett behov av bostäder, att området är förorenat, beslut om att detaljplanera för bostäder, en utsedd huvudman för saneringen, en godkänd ansvarsutredning och bedömning av värdeökning av oberoende sakkunnig

Ansökan om bidrag görs av kommuner via respektive Länsstyrelse.

[Information hos Naturvårdsverket](#)

4.6 Efterbehandling av förorenade områden

Naturvårdsverket ansvarar för bidraget för efterbehandling av förorenade områden och beviljar bidragsansökningar för utredningar och efterbehandlingsåtgärder av förorenade områden. Föroreningarna kan finnas i både mark, grundvatten och sediment. De kan sprida sig till omgivningarna och påverka stora områden. Påverkan kan vara både direkt och indirekt och ske på kort eller lång sikt. Genomförande av efterbehandlingsåtgärder syftar till att avlägsna de direkta riskerna och att minska risken för spridning till omgivningen. På så sätt

möjliggörs annan användning av marken samtidigt som yt- och grundvatten skyddas från kemisk påverkan av föroreningar.

Sökande: Kommunerna söker bidrag hos länsstyrelserna. Länsstyrelserna i sin tur ansöker om bidrag hos Naturvårdsverket.

Exempel på åtgärder: Sanering av föroreningar från järn och stål industri, kemtvättar och träimpregnering. Undersökningar av områden där det tidigare bedrivits verksamhet såsom kemisk industri, träimpregnering, massa- och pappersindustri, varv, glasbruk, gruvhantering och kemtvättar.

[Information hos Länsstyrelsen](#)
[Information hos Naturvårdsverket](#)

4.7 Stöd till utemiljöer i socioekonomiskt utsatta områden

Regeringen har beslutat om att ge stöd till socioekonomiskt utsatta områden för en förbättring av områdenas utemiljöer. Stödet var 200 miljoner kronor för 2016. Stödet skulle stimulera till aktivitet och social gemenskap samtidigt som bostadsområdets gestaltning bevaras eller utvecklas.

Sökande: Fastighetsägen eller någon annan som har fått fastighetsägarens tillstånd kan söka. Fastigheten där åtgärden genomförs måste ligga i eller i anslutning till ett bostadsområde med socioekonomiska utmaningar. Fr.o.m. den 1 juli kan detta kontrolleras i en sökfunktion på www.boverket.se.

Stöd: Åtgärden ska vara varaktig. Stöd kan ges för högst 50 % av åtgärdskostnaden. En åtgärd måste kosta minst 100 000 kronor för att vara stödberättigad.

Exempel på åtgärder: Ny anläggning eller renovering av en befintlig anläggning. Även för åtgärder som rör lekplatser, ytor för spontanidrott, cykelbanor, parkanläggningar, mötesplatser för olika kultur- och fritidsintressen samt byggnadsanknuten konst.

Vilka stödmöjligheter som finns kommande år se

[Information hos Boverket](#)

4.8 Stöd till samarbete

Syftet med åtgärden är att stödja samarbeten inom områden där den gemensamma nyttan av ett samarbete är stor för samhället men där incitamentet för en enskild aktör är för litet för att kunna finansiera ett utvecklingsarbete.

Det finns flera myndigheter som handlägger stöd inom samarbeten. Det är Länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen samt Tillväxtverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

Sökande: Organisationer, företag och föreningar.

Stöd: Stöd till samarbete söks genom utlysningar. De senaste utlysningarna från Jordbruksverket med sista ansökningsdag den 1 september 2016 rörde sig inom två huvudteman; *Svensk måltidsexport* samt *Miljö, energieffektivisering och klimat* där 40 respektive 10 miljoner utlystes till samlarbetsprojekt.

Exempel på åtgärder: Åtgärderna rör sig inom området för de aktuella utlysningarna. Håll dig uppdaterad på Jordbruksverkets webbplats för [aktuella utlysningar](#). [Information hos Jordbruksverket](#)

4.9 Stöd till kulturlokaler

Kulturlokaler kan få stöd till nybyggnad och ombyggnad samt till standardhöjande reparationer, tillgänglighetsskapande åtgärder och energiåtgärder.

Sökande: Bidraget ges till kulturlokaler som ägs och drivs av någon annan än staten. Exempelvis muséer, teater- och konsertlokaler, konsthallar och liknande. Lokaler för länsmuséer är prioriterade.

Stöd: Bidraget kan ges med högst 30 % av den godkända kostnaden för nybyggnad. För övriga projekt kan bidrag ges med högst 50 % av den godkända kostnaden

Exempel på åtgärder: Vissa åtgärder för energieffektivisering eller för miljöförbättring, till exempel uppvärmningssystem eller avloppshantering.

[Information hos Boverket](#)

4.10 Investeringsbidrag till allmänna samlingslokaler

Samlingslokaler kan få stöd till nybyggnad och ombyggnad samt till standardhöjande reparationer, tillgänglighetsskapande åtgärder och energiåtgärder.

Sökande: Bidraget ges till samlingslokaler som ägs och drivs av ideella föreningar samt stiftelser och aktiebolag som arbetar utan vinstsyfte och som har en allsidig verksamhet. Exempel på allmänna samlingslokaler är bygdegårdar, IOGT-NTOs lokaler, Folkets hus och andra föreningsdrivna lokaler. Organisationen måste vara fristående från kommunen.

Stöd: Investeringsbidrag kan lämnas upp till högst 50 % av den godkända kostnaden. För att få bidrag krävs också att kommunen medverkar i finansieringen av projektet med minst 30 % av kostnaden.

Exempel på åtgärder: Vissa åtgärder för energieffektivisering eller för miljöförbättring, till exempel uppvärmningssystem eller avloppshantering.

[Information hos Boverket](#)

4.11 Världsnaturfondens innovativa naturvård

Världsnaturfonden WWF inrättade under det internationella biologiska mångfaldsåret 2010 en satsning på innovativ naturvård för att främja såväl bevarande av biologisk mångfald som minskade ekologiska fotavtryck. Syftet är att stödja innovativa projekt och idéer som ligger i framkanten och bidrar till värdefullt nytänkande inom naturvården. En vidareutveckling av projekten kan därifrån få stor betydelse för att främja biologisk mångfald och/eller minska ekologiska fotavtryck i Sverige. Det kan gälla exempelvis utveckling av tekniska lösningar, förvaltningsformer, forskning och kunskapsuppbyggnad och fältprojekt.

Sökande: Privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

Exempel på åtgärder: Projekten kan höra hemma inom vitt skilda områden såsom naturvård, utbildning, stadsutveckling, förvaltning, konsumtion, energi osv.

Stöd: Maxbelopp per projekt är ca 250 000 kr.

[Information hos Världsnaturfonden](#)

4.12 Landsbygdsprogrammet

EU har en gemensam jordbruks-, landsbygds- och fiskepolitik för åren 2014-2020. Jordbruksverket ansvarar för det svenska Landsbygdsprogrammet. Landsbygdsprogrammet finansieras gemensamt av Sverige och EU och hanterar drygt 32 miljarder kronor under kommande period. Genom stöd och bidrag ska programmet skapa förutsättningar för en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Jordbruksverket fördelar medel till länsstyrelserna som i sin tur hanterar ansökningar och fördelar bidrag utifrån respektive läns regionala handlingsplan. Länsstyrelsens uppgift är att se till att landsbygdsprogrammets verktygslåda gör så stor nytta som möjligt i vårt län. Samtliga stöd söks via jordbruksverket, men handläggs av länsstyrelsen.

Landsbygdsprogrammet är mycket omfattande, och här lyfts endast de delar som har en tydlig koppling till bebyggd miljö.

Sökande: Projektstöden vänder sig till myndigheter, kommuner, landsting, regioner, företag, föreningar och andra organisationer.

Åtgärder för bebyggd miljö i landsbygdsprogrammet 2014-2020:

[Projektstöd - Utveckling av natur- och kulturmiljöer i odlingslandskapet:](#) Stödet ska bidra till att natur- och kulturmiljöer bevaras och utvecklas samt blir tillgängliga för allmänheten. Insatsen har två inriktningar: utveckling av natur- och kulturmiljöer och utveckling av kulturhistoriska byggnader.

[Projektstöd - Investeringar i rekreation och turism:](#) Skapa badplatser eller leder för vandring och cykling. Syftet med stödet är att skapa möjligheter till rekreation för allmänheten.

För att hålla dig uppdaterad om vad som gäller är det viktigt att söka information löpande på Jordbruksverkets och Länsstyrelsens webbsidor:

[Information hos Länsstyrelsen](#)

[Information hos Jordbruksverket](#)

5 Stöd för konsumtion och produktion

5.1 Avfall Sverige

Avfall Sverige är den svenska branschorganisationen inom avfallshantering och återvinning och bedriver utvecklingsverksamhet inom hela avfallsområdet. Detta sker genom en gemensam utvecklingssatsning som finansieras av Avfall Sveriges kommunala medlemmar. Satsningen har i grunden en bred inriktning på konkreta utvecklingsprojekt.

Sökande: Alla, såväl Avfall Sveriges medlemmar som icke medlemmar.

Exempel på åtgärder: Under 2014-2016 skedde utlysningar inom främst följande prioriterade områden; *förebyggande och återbruk, konsumentbeteenden, råvaror och avsättning.*

Stöd: Sökt belopp bör ligga inom intervallet 100 000 till 800 000 kronor. Avfall Sverige kan bevilja hela eller delar av finansieringen till ett projekt.

Se vika möjligheter det fins för stöd kommande år [hos Avfall Sverige](#)

5.2 Världsnaturfondens innovativa naturvård

Världsnaturfonden WWF inrättade under det internationella biologiska mångfaldsåret 2010 en satsning på innovativ naturvård för att främja såväl bevarande av biologisk mångfald som minskade ekologiska fotavtryck. Syftet är att stödja innovativa projekt och idéer som ligger i framkanten och bidrar till värdefullt nytänkande inom naturvården. En vidareutveckling av projekten kan därifrån få stor betydelse för att främja biologisk mångfald och/eller minska

ekologiska fotavtryck i Sverige. Det kan gälla exempelvis utveckling av tekniska lösningar, förvaltningsformer, forskning och kunskapsuppbyggnad och fältprojekt.

Sökande: Privatpersoner, föreningar, organisationer, myndigheter eller företag.

Exempel på åtgärder: Projekten kan höra hemma inom vitt skilda områden såsom naturvård, utbildning, stadsutveckling, förvaltning, konsumtion, energi osv.

Stöd: Maxbelopp per projekt är ca 250 000 kr.

[Information hos Världsnaturfonden](#)

5.3 Batterifondsprogrammet

Batterifondsprogrammet är ett forsknings- och utvecklingsprogram med inriktning mot teknikområdena batteriåteranvändning/-återvinning och fordonsbatterier. Pengarna i batterifonden kommer från en miljöavgift på bly-, kvicksilver- och kadmiumbatterier som fanns tidigare. Programmet är resultatet av ett regeringsuppdrag till Energimyndigheten i juni 2012 att fördela medel ur Batterifonden. Syftet är bland annat att skapa fortsatt kunskaps-, kompetens- och teknikutveckling som utgör bas för framtida innovationer inom området, åstadkomma ökad synlighet för, och överföring av, forskning, utveckling och nya tekniker inom området mellan näringsliv och akademi.

Sökande: Projektgenomförare kan vara institutioner vid högskolor och universitet, institut samt företag med intresse för och inriktning mot berörda sakområden.

Exempel på åtgärder: Forskning kring utveckling av miljövänliga och kostnadseffektiva återvinningsmetoder för alla typer av batterier och ackumulatorer samt till fordonsenergirelaterad batteriforskning.

Stöd: Budgetramen är 205 miljoner kronor för perioden 2013-2020 och finansieras helt av Energimyndigheten via medel från Naturvårdsverket.

[Information hos Energimyndigheten](#)

5.4 Stöd till samarbete

Syftet med åtgärden är att stödja samarbeten inom områden där den gemensamma nyttan av ett samarbete är stor för samhället men där incitamentet för en enskild aktör är för litet för att kunna finansiera ett utvecklingsarbete.

Det finns flera myndigheter som handlägger stöd inom samarbeten. Det är Länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen samt Tillväxtverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

Sökande: Organisationer, företag och föreningar.

Exempel på åtgärder: Åtgärderna rör sig inom området för de aktuella utlysningarna. Håll dig uppdaterad på Jordbruksverkets webbplats för aktuella utlysningar.

Stöd: Stöd till samarbete söks genom utlysningar. En av de senaste utlysningarna från Jordbruksverket med sista ansökningsdag den 1 september 2016 rörde sig inom huvudtemat Svensk måltidsexport där 40 miljoner kronor utlystes till samarbetsprojekt.

[Information hos Jordbruksverket](#)

6 EU-fonder och -program

6.1 Interreg-program

De territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) handlar om att utveckla samarbetet över nationsgränserna. Syftet är att uppmuntra städer och regioner från olika medlemsstater att arbeta tillsammans och lära av varandra genom gemensamma program, projekt och nätverk. EU:s program för territoriellt samarbete är det viktigaste verktyget för att finansiera den här typen av gränsöverskridande utvecklingsarbete. Programmen finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). För Värmland är *Interreg Sverige-Norge* och *Interreg Europe* aktuella.

Det är viktigt att löpande söka information hos Tillväxtverket och Region Värmland.

[Information hos Tillväxtverket](#)

[Information hos Region Värmland](#)

Interreg Sverige-Norge

Programmet ska genom ett gränsöverskridande samarbete skapa de bästa förutsättningarna för en ekonomisk stark region med en attraktiv livsmiljö. Värmland ingår i delområdet ”Inre Skandinavien”. Du kan söka stöd för projekt kopplade till miljö inom insatsområdet *Natur- och kulturarv* som handlar om att bevara och skydda miljön samt att främja en hållbar användning av resurser. Insatsområdet *Hållbara transporter* kan också kopplas till miljö och handlar om att utveckla och förbättra miljövänliga och koldioxidsnåla transporter för att främja hållbar regional och lokal trafik.

Sökande: Det ska finnas två sökande parter, en från Sverige och en från Norge. Alla typer av organisationer, offentliga och privata, kan ansöka om stöd. Stödmottagare kan t.ex. vara offentliga organisationer på lokal, regional och nationell nivå, universitet, högskolor, forskningsinstitut, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar. Enskilda näringsidkare och privatpersoner kan inte söka om stöd.

Exempel på åtgärder: Stöd inom insatsområdet *Natur- och kulturarv* kan exempelvis ges till projekt som:

- Utifrån ett hållbart perspektiv utvecklar gemensamma natur- och kulturarv för ett hållbart friluftsliv och som hållbara destinationer
- Syftar till ökad tillgänglighet till naturområden och kulturarv, både fysiskt och genom ny teknik
- Bidrar till att synliggöra och stärka den kulturella och historiska identiteten i gränsregionen

Stöd inom insatsområdet *Hållbara transporter* kan exempelvis ges till projekt som:

- Tar fram kunskapsunderlag och kartläggningar som underlättar planering av infrastruktursatsningar över eller i anslutning till nationsgränsen
- Syftar till att öka den gränsöverskridande kollektivtrafiken
- Syftar till att öka andelen gods- och persontrafik som utförs med koldioxidsnåla transportsystem

Stöd: Den svenska delen av projektet kan finansieras med upp till 50 % av medel från programmet via Europeiska regionala utvecklingsfonden. Medfinansiering av offentliga och/eller privata medel krävs.

[Information om programmet](#)

Interreg Europe (fd Interreg C)

Programmet syftar till att stärka det regionala utvecklingsarbetet genom nätverkande och erfarenhetsutbyte. Programmet stödjer alla regioner i Europa genom att inrätta s.k.

Lärandeplattformar (Policy Learning Platforms). Lärandeplattformarna är nav av information och service för kontinuerligt lärande där de anslutna organisationerna kan finna inspiration och lösningar inom ett gemensamt tematiskt område för att förbättra sin verksamhet.

Sökande: Offentliga aktörer och andra offentliga organisationer såsom forskningsinstitut, regionala utvecklingsorgan och företagsfrämjande organisationer.

Exempel på åtgärder: Lärandeplattformar kopplade till miljö finns inom följande områden:

- Stödja övergång till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer
- Skydda miljön och stödja resurseffektivitet

Stöd: Under perioden 2014-2020 satsar Europeiska regionala utvecklingsfonden cirka 359 miljoner euro (cirka 3 miljarder kronor) på Interreg Europe. Ett projekt kan finansieras med upp till 85 % för offentliga organisationer och 75 % för privata organisationer av medel från programmet.

[Information om programmet](#)

6.2 Transnationella program

I de transnationella programmen sker samarbetet i större angränsande regioner. Dessa program omfattar ibland hela länder och ibland delar av länder. Värmland berörs av både Nordsjöprogrammet och Östersjöprogrammet.

Nordsjöprogrammet

Nordsjöprogrammet är ett transnationellt samarbetsprogram mellan sju länder. Det övergripande målet med programmet är att göra Nordsjöregionen till en bättre region att bo och investera i. Programmet har alltsedan det startade haft stort fokus på förbättring av tillgänglighet, skapa hållbara transporter samt miljöutveckling

Sökande: Alla typer av organisationer kan söka stöd, offentliga såväl som privata. Enskilda näringsidkare och privatpersoner kan inte söka stöd.

Exempel på åtgärder: Prioriterade insatsområden kopplade till miljö:

- Stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi
- Främja anpassning, riskförebyggande och riskhantering i samband med klimatförändringar
- Skydda miljön och främja en hållbar användning av resurser
- Främja hållbara transporter

Stöd: Under perioden 2014-2020 satsar Europeiska regionala utvecklingsfonden cirka 167 miljoner euro (cirka 1,4 miljarder kronor) på programområdets regionala utveckling. Den svenska delen av ett projekt kan finansieras med upp till 50 % av medel från programmet.

[Information om programmet](#)

Östersjöprogrammet

Östersjöprogrammet är ett transnationellt samarbetsprogram mellan elva länder.

Östersjöprogrammets övergripande mål är att stärka territoriell utveckling och samarbete för att skapa en mer innovativ, tillgänglig och hållbar Östersjöregion. Området röner stort intresse på grund av dess geografiska läge både politiskt och miljömässigt. Inom Östersjöprogrammet är det möjligt att söka projektförfinansiering till miljöåtgärder inom tematiska områden under specifika ansökningsomgångar.

Sökande: Alla typer av organisationer kan söka stöd, offentliga såväl som privata. Enskilda näringsidkare och privatpersoner kan inte söka stöd.

Exempel på åtgärder: Programmet har ett tydligt fokus på innovation, effektiv användning av naturresurser och tillgänglighet. Programmet innehåller även ett stödsystem för genomförandet av EU:s Östersjöstrategi. Tematiska områden inom miljö:

- Skydda miljön, främja hållbar användning av resurser
- Främja hållbara transporter

Stöd: Under perioden 2014-2020 satsar Europeiska regionala utvecklingsfonden cirka 263,8 miljoner euro (Cirka 2,2 miljarder kronor) på programområdets regionala utveckling. Den svenska delen av ett projekt kan finansieras med upp till 75 % av medel från programmet.

[Information om programmet](#)

6.3 Nationella regionalfondsprogrammet

Det nationella regionalfondsprogrammet bygger på Europa 2020-strategin för en smart, hållbar och inkluderande tillväxt. Programmets syfte är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet, genom att komplettera de insatser som genomförs i de åtta regionala strukturfondsprogrammen.

Ett av de tre insatsområdena handlar om att *stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer*. Syftet är att främja energieffektivitet och användning av förnybarenergi i företag för en ökad konkurrenskraftighet på marknaden. Insatsområdet syftar också till att stödja *kapitalförsörjning* i företag vars verksamhet bidrar i övergången till en koldioxidsnål ekonomi.

Sökande: Den som söker stöd ska vara en juridisk person – privat eller offentligrättslig. Universitet och högskolor, regionförbund, kommuner, landsting eller statliga myndigheter är exempel på offentligrättsliga juridiska personer. Aktiebolag eller ideella och ekonomiska föreningar är exempel på privata juridiska personer. Enskilda näringsidkare och privatpersoner kan inte söka stöd.

Exempel på åtgärder:

- Stöd till företagsnätverk
- Nätverk för innovations- och teknikupphandling
- Energikartläggningscheckar
- Investeringsstöd
- En revolverande fond i form av ägarkapital som inriktas på investeringar i bolag i tidig fas, med produkter och tjänster som kan bidra till minskad klimatpåverkan

Stöd: Budgeten från Europeiska regionala utvecklingsfonden är 136,3 miljoner euro.

[Information hos Tillväxtverket](#)

[Information hos Region Värmland](#)

6.4 EU:s miljöprogram LIFE+

LIFE är ett särskilt finansieringsprogram för EUs miljö- och klimatpolitik. Totalt avsätts 3,4 miljarder euro, motsvarande cirka 30,4 miljarder kronor för åren 2014-2020. Varje år genomför EU-kommissionen en ansökningsomgång för projekt inom LIFE. Naturvårdsverket informerar och erbjuder stöd till sökande i Sverige bland annat genom att hjälpa till att bedöma om ett projekt kan få bidrag och skicka ansökningarna vidare till EU-kommissionen. Sedan är det EU-kommissionen som fördelar pengarna.

Programmet är uppdelat i två delar, en för miljö och en för klimat.

Delprogrammet för klimat prioriterar:

- Begränsning av klimatförändringar
- Klimatanpassning
- Klimatstyrning och information

Delprogrammet för miljö prioriterar:

- Miljö och resurseffektivitet
- Natur och biologisk mångfald
- Miljöpolicy och information.

Sökande: Alla kan söka. Av administrativa skäl uppmuntrar EU-kommissionen stora projekt. De bör vara i storleksordningen 20 miljoner kronor. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten erbjuder stöd och hanterar ansökningarna i Sverige.

Stöd: > 20 MSEK per projekt (medfinansiering ofta 40 %). Varaktighet 2-5 år.

[Information hos Havs- och vattenmyndigheten](#)

[Information hos Naturvårdsverket](#)

[Information hos EU-Kommissionen](#)

7 Miljöpriser

Miljöpriser kan fungera motiverande för utförandet av miljöförbättrande åtgärder. Man gör åtgärden först och får pengarna och äran efteråt 😊.

7.1 Kommunala miljöpris

[Edas miljöpris](#)

[Kils årliga miljöpris](#)

[Karlstads kommuns klimatpris](#)

7.2 Övergripande miljöpris

[Föreningen vattens miljöpris](#)

[Miljöstrategipriset](#)

[Nordiska rådets natur- och miljöpris](#)

[Vattenmiljöpriset Sjöstjärnan](#)

Känner du till fler miljöpris? Maila margareta.wallsten@lansstyrelsen.se och tipsa!

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland